

Uredništvo: A. Je-
ločnik v Ljubljani
Katoliška tiskarna.
Upravništvo: Lud.
Tomažič v Ljubljani
Katoliška tiskarna.

MLADOST

Izhaja enkrat na
mesec, in sicer 10.
dan meseca. Celo-
letno stane 2 K,
posamezne števil-
ke pa 20 vinarjev.

Št. 8.

V Ljubljani, dne 10. avgusta 1913.

Letnik VI.

Orli in naši ideali.

Stari pravijo o orlih lepo pravljico. Preden so orličji godni, pravijo, jih orel dvigne in nese v solnčne višave. Tu jih preizkusi. Vsak orlič mora upreti svoje oči v jasnoblišče solnce. Če kak orlič ne mara solnčne luči, ga orel izpusti, da pade v nižave, češ, plazi naj se po tleh, brez solnca, brez luči, zakaj tak ni orlovskega rodu.

Tudi naš Orel preizkuša svoje. Za Orla je le ta, kdor ljubi solnce, komur se hoče luči, kdor hrepeni v mladostnem izletu po svetlih višavah jasnih vzorov. Kakor orli in solnce, tako so združeni Orli in naši ideali!

Orlovska organizacija ni le za to, kar imenujemo „šport“, za telovadbo radi telovadbe. Telovadba je sicer lepa reč — že stari so dejali: zdrav duh v zdravem telesu! — A za samo telovadbo bi bilo škoda teh hrepenečih moči, teh velikih ciljev željnega življenja. Seveda negujejo Orli v prvi vrsti telovadbo. A telovadbo prav umevajo. Telovadba naj pribori Orlom gospodstvo duha nad telesom, to kar imenujemo moč in vzgojo volje. Zdravo telo imej Orel, a v tem telesu naj gospoduje duh, naj ukazuje volja. S tem, da Orel pokori vse svoje kretnje ukazu vadteljev, pokori obenem telo svoji volji. To je tisto, kar daje telovadbi višji pomen. Telovadba, tako umevamo, služi izobrazbi značajnosti, vzgoji moštva.

A značajnosti treba smeri, moštvu treba ciljev. Značaj se mora kazati v hotenju, moštvo se mora javljati v življenju. Smeri in ciljev hotenju in življenju pa sama telovadba ne more dati. Zato Orlovska organizacija ni in noče biti samo organizacija telovadbe. Nje smoter je višji, nje polje širše.

Orlovska organizacija hoče biti našim Orlom šola krščanskega moštva. Zato jim daje poleg tiste vzgoje, ki ji služi že vsa telovadba, še posebne izobrazbe. Orli naj bi bili kdaj možje čilih moči, krepke volje, resne discipline, a obenem tudi možje življenjske izobrazbe in jasnih načel. Zato mora biti Orlovska organizacija tesno združena z našo katoliško izobraževalno organizacijo. Orli ne bodo naši Orli, če se ne

bodo neprestano izobraževali. Dandanes treba našemu ljudstvu v vsakem oziru več izobrazbe, splošne in posebej gospodarske, politične in socialne. Zato treba Orlom predavanj, razgovorov, takorekoč večerne izobraževalne šole in od časa do časa posebnih poučnih tečajev. Zlasti domovinoznanstvo naj bi bil stalen učni predmet v tej šoli. Treba je pa Orlom tudi načelne izobrazbe, ki jo podaja krščanstvo. Brez verskih načel v dandanašnjih zmedah ni mogoče nobeno na široko in globoko zasegajoče delo. Mi ne maramo Sokolov, telesno izrejenih in tudi vsaj na pol izobraženih, a brez globokega verskega prepričanja in brez jasnih življenjskih načel, zato pa brez kompasa in brez cilja, mi hočemo Orle, ki bi bili našemu ljudstvu možje-budniki in vodniki!

Mi si Orlov ne moremo drugače misliti kakor prve med prvimi. Iz Orlovske organizacije pričakujemo mi mož, ki bodo med najboljšimi najboljši. Seveda jim prav vsega, kar mi od njih pričakujemo, tudi Orlovska organizacija sama ne more dati. Za pravo krščanstvo moštvo treba verskega življa, treba nadnaravnih moči. To plat negujejo pri nas mladonške Marijine družbe. Zato si pa mi tudi ne moremo misliti idealnega Orla, ki ne bil obenem član Marijine družbe. Orlovska organizacija in Marijine družbe se morajo v svojem medsebojnem razmerju ravnati po tistem globokem bogoslovnem načelu: milost usovršuje naravo. Orlovska organizacija razvija predvsem naravne sile, Marijine družbe pa morajo dajati tem silam nadnaravno izpopolnjenje.

Iz Orlovske organizacije, podpirane po Marijinih družbah, naj izide našemu narodu cvet moštva, elita, kakor pravijo, to se pravi, izbrana četa ljudskih mož.

Naše ljudstvo čaka še mnogo bojev. Orli morajo vzgojiti vodnikov za te boje. Po vseh, po občinah morajo biti Orli to, kar so naši voditelji za vso domovino. V verskem oziru: Orli morajo biti prvoboritelji v boju zoper pijančevanje in ponočevanje, zoper brezverstvo, zoper liberalne liste, zoper svobodomiselne družbe. V političnem oziru: Orli morajo biti prvi agitatorji pri volitvah, da pridejo naši možje v občinske zastope, v deželni in državni zbor. V socialnem oziru: možje, izšli iz Orlovske organizacije, morajo biti povsod prvi, kjer treba nesebičnega, požrtvovalnega dela, v Vincencijevih konferencah, pri rajfaiznovkah, v gospodarskih društvih.

Možje Orli naj bi bili našemu ljudstvu po posameznih vaseh in občinah voditelji, organizatorji, agitatorji. —

Take upe smo si nasnovali o naših Orlih, tako si mislimo mi ideale Orlovske organizacije. Ti ideali so končno ideali našega ljudstva. Mož se nam hoče, ki bi živeli in trpeli v neutrudnem delu za naše, dobro ljudstvo in njega pravične težnje v gospo-

darskem, socialnem, političnem in tudi javnem verskonravnem oziru, in takih mož naj bi dajala našemu ljudstvu Orlovska organizacija!

Dr. Aleš Ušeničnik.

Zveza Orlov z Marijo.

Bila je nedelja v mesecu novembru leta 1907. V telovadnici ljubljanskega odseka v hotelu »Union« so se zbrali zastopniki enajsterih tedaj obstoječih odsekov z namenom, da si ustanove svojo lastno Zvezo. Bilo je nad 140 fantov. Pri obedu opoldne je vstal naš vedni prijatelj veleč. g. kanonik Šiška in nagovoril mladeniče s prisrčnostjo, kakoršna je njemu lastna. Med drugimi vzpodbudnimi besedami je dejal visoki gospod: »Mladeniči, morda ste mislili nato, morda tudi niste mislili, da je danes praznik Marijin. Marija je torej, če ste mislili na to ali niste mislili, hotela, bi rekel, da se ravno na Njen praznik zberete in združite v Zvezo. Marija bo tudi blagoslavljala Vaše delo, ako ji boste ostali zvesti sinovi.«

Prisega v srcih vseh, ki so bili tedaj pričujoči, je vzkripela v veliko navdušenje pri teh besedah.

Ali so tekom šestih let od tistega dne naši mladeniči to prisego tudi zvesto spolnjevali? se vprašamo lahko danes pred dnevom velepomembnim, ko bo iz male armade narastla velika armada naših Orlov, ki bo pričla, kako se bo posvetilo ob priliki katoliškega shoda slovensko ljudstvo Nji, ki je kraljica kraljica.

Na to vprašanje si lahko odgovorimo, da so zvesti ostali naši fantje in zato je ostal blagoslov nad njih delom, v njihovi organizaciji.

O tej zvestobi pričajo naslednja dejstva:

Orli so se mnogokrat ravno na praznike Marijine najraje zbirali k svojim zborovanjem in posvetovanjem, in sicer na takih krajih, ki so posebno posvečeni Nji, ki je vzor mladim srcem. Svetišča na Brezjih, na Bledu, sv. Gori, v Ljubljani pri čč. oo. Frančiškanih pričajo o tem.

Velika večina Orlov je v članjena v Marijinih družbah. Stremi se za dosego ideala, da bi bil vsak Orel član Marijine organizacije.

Vpeljala je Orlovska organizacija za svoje člane parkrat na leto skupno sv. obhajilo. Ta skupna sv. obhajila se vrše navadno na Marijine praznike.

Glavni dokaz ljubezni in zvestobe naših fantov do Marije je pa v tem, da so si v svoj program začrtali cilje in namene, ki jasno izpričujejo, da hočejo svoje zasebno in javno življenje uravnati po načelih, ki vodijo do popolnosti v stremljenju z Njim, katerega nam je Brezmadežna rodila!

Letos ob priliki katoliškega shoda se bo prisega zvestobe Nji v naših srcih obno-

vila in ogenj pravega navdušenja za naše cilje podžgal.

Zato bodo ti dnevi za nas lepi in pomembni. Zato pozdravljeni, bratje!

Ko bodo možje dela in molitve med slovenskim ljudstvom zrlji na armado, ki se bo zbrala tiste dni v Ljubljani, prešinja lahko njih srca ena zavest: če domovina ne more poplačati njim njih truda, naj jim bo v plačilo misel in čut, da stoji za njimi mnogo tisoč broječa armada mladine, ki hoče hoditi za cilji, ki so jih začrtali oni. Med njimi in nad njimi pa Ona, ki je kači glavo strla.

Nos cum prole pia,
benedicat Virgo Maria!

I. P.

Na višave!

Kaj naj vam bratje Orli povem, česar bi že ne vedeli? V Zlati knjigi sem vam po svojih močeh skušal začrtati pot do onih višav, ki se Orlu spodobijo, na mnogih shodih sem vam jo kazal, v tej-le „Mladosti“ skozi več let slikal. Ker ste me že vajeni, bi vas to več ne zanimalo. Morebiti pa vam ne bo neljubo, če vam ob tem slavnostnem trenutku kakor prijatelj prijateljem povem, kako sem do vsega tega prišel.

Življenje slovenske mladine ni bilo pravo, bilo je žalostno in je vzbujalo resne skrbi. Ko je bil pri nas liberalizem v cvetu, je bila predvsem mladina izpostavljena njegovemu vplivu. Data vpliv ni bil blagonosen, to priznavajo danes resnejši nasprotniki sami, ki skušajo zdaj, kolikor morejo, popraviti, kar se je takrat zagrešilo. Žal pa da tudi še danes ne uvidevajo, v čem tiči glavno zlo in se zato njihovo prizadevanje vzgajati mladino k višjemu in boljšemu, suče okoli postranskih reči. Liberalizem pač ne more pojmiti, da je vir dobrega in pravega življenja živo versko čuvstvo in odločna volja živeti po volji božji. Oni živijo pod vtisom knjig in gesel tistega svobodomiselstva, ki po znanih Goethejevih besedah meni, da človeka že njega tajni nagon k dobremu ohrani na potu do najvišjih vzorov. Toda zgodovina vsakega človeškega življenja in celih narodov nam jasno izpričuje, da ne nosi človek v svojem srcu samo neba, ampak tudi peklo, da psalmist govori zlato resnico, ko skešan zakliče: V grehu sem bil spočet in grešnost sem podedoval od matere svoje! Svobodomiselstvo pa si je, izgubivši misel na večnost, to bedno človeško življenje vzelo za vzor, kličeč z Aškerčevim junakom Bogovom v obraz: „Imejte večnost svojo vi in dolgčas njen moreči!“ in v svoji prešernosti menilo, da si more človek sam brez pomoči odzgoraj, gnan od svojega lastnega nagona po dobrem, ustvariti raj na svetu, osrečiti sebe in druge, ves narod.

Drzna misel, nesrečna misel, misel Luciferjeva, ki je zlasti mladino, mesto da jo privede do sreče, le pahnila v brezno zmot in gorja. Izobrazba! Brez luči odzgoraj je jalova. Pripoveduj mladini o njenih dolžnostih do sebe in do naroda, o potrebi oplemenitevati duha in skrbeti za telo, da se ne bo udajalo svojim zlim nagonom, vse to ostane jek, ki se odbije od skale in razprši v nič, če nisi zmožen vsaditi v mlado srce strahu božjega, čuvstva pokornosti pred Najvišjo voljo, ljubezni do Onega, ki je postal nam enak, da nas vse odreši in privede s svojo milostjo nazaj v Očetovo naročje. Ali boš mogel vplivati na mladega duha s šumnimi paradami, nastopi in bobnečimi frazami, brez tistega svetega duha, ki je edini doma v krščanskem ozračju, ki sije iz naših cerkva, posvečuje naše pobožne domove in meče svojo blažilno luč na vsak korak našega Bogu zvestega ljudstva? Le poglej jih tiste, ki so srkali svoje „izveličanje“ iz tvojega časopisja in knjig! Ali niso prav ti najbolj lahkoživi, brez vsake resne volje, nedovzetni za vsako veliko stvar, vešče, uživajoči zgolj v minljivem razkošju, pri kupici in praznem zabavljanju, iz katerega se ne rodi nič res plemenitega in trajnega?

Le iz vernosti, iz zvestobe do božjih zapovedi, iz čuvstva moči, zajete pri viru moči, se rodi in živi tudi zvesta ljubezen do domovine. Naše ljudstvo ljubi cerkev, naše ljudstvo najde le v njej tolažbo, naše ljudstvo rado moli. Kako more svobodomislec to ljudstvo ljubiti, zanj delati, se zanj žrtvovati? In če bi imel jezik angeljev, potrpljenje Jobovo in ljubezen serafinsko, ne bi našel poti, ki bi te privedla do srca tega ljudstva, ki ne razume mrziteljev cerkve, naj mu obetajo zlate gradove na kupe! Kvečjem boš te ljudi zbegal, zasejal prepir in sovražstvo, mladino pokvaril in uspeh bo disharmonija. Če želiš temu ljudstvu dobro, napredek, blagostanje, moraš govoriti z njim v jeziku in v duhu, v katerem je zrastle in v katerem se edino čuti srečno. To je duh verski. S svobodo, enakostjo in bratstvom, ki ne temelji na večnih načelih, je boš le razdivjal, razdril, s geslom: Za križ in svobodo! pa povzdignil, zbral, ojunatil in okrepil.

Misli si slovensko hišo, kjer bi bil cerkveni duh res popolnoma izginil! Mati in oče brez veljave, sinovi nepokorni in nezadovoljni, hčere gizdave in delomržne. Mari ne? Kje bi neverno ljudstvo voljno prenašalo težko delo po naši zemlji, se ne pomehkuzilo in razuzdalo, zapuščalo naše skromne bajte in rajši šlo v zapeljivo mesto iskat opoteče sreče! Praviš: revščina itak žene tisoče in tisoče vsako leto preko morja. Dobro, pa se prizadevaj to bedo odpravljati njene korenine iztrebljati, a pusti pri miru krščanstvo, ki je ni krivo, rajši versko čuvstvo utrjuj, ker si z njim naše ljudstvo ne

sladi samo svojih bridkih ur, ampak zaje-
ma iz njega tudi moči za krepko in trdno,
čisto in neomadeževano, značajno življenje.
Ali morda niso res verni gospodarji tudi
naši najboljši gospodarji in naše res po-
božne gospodinje tudi najizvrstnejše gospo-
dinje, naši res verni otroci tudi najprid-
nejši in najzvestejši?

To je fundament, na katerem se more
z uspehom gojiti domoljubje. Tako, glej, se
odpre mlademu srcu nov pogled na dom,
na naravo, na soljudi, ki so z njim ene krvi
in jezika. Med to ljudstvo te je Bog posadil,
pod tem krovom ti dal življenje, tukaj ti
velel pošteno živeti in umreti in pustiti za
seboj spomin, ki ga ustvarjajo dobra dela.
V tem duhu se čutiš eno s svojim narodom,
njega organski del, delaš in trpiš z njim in
zanj, zavedajoč se, da to delo in trpljenje
in delo in trpljenje vsega ljudstva ni za-
stonj, če se ravna po volji in zapovedi božji.
Če pa ne nosiš Boga v svojem srcu, kaj veš
o svojem namenu, kaj veš, kaj je resnica,
kaj veš, kateri so tvoji pravi vzori, kaj veš,
kateri so vzori in kje je prava sreča tvo-
jega naroda? Mar ti jo povedo knjige in
domneve razumnikov, ki so pravtaki slabiči
kakor ti, ali je ne najdeš samo v besedi in
volji, ki ti jo je razodel sam Stvarnik?

Bogu in domovini pa more služiti člo-
vek le s čistim srcem. Moli in zdihuj, kesaj
se in se obtožuj, če niso trdno voljan izpol-
niti postavo, je tvoja ljubezen le bučoč bron
in zvoneč zvon, brez sile in pomena: Kdor
Boga ne posluša, ga resnično ne ljubi. Do-
movini pa ne boš koristil, če ne ohraniš
svoje duše neomadeževane in telesa čistega.
Človek, ki išče le svoje slasti, nima zmisa-
la za srečo drugih, nima tudi ne moči in vztraj-
nosti, da bi jim pomagal. Razuzdanca naj-
deš le med narodnimi kričači, ne med de-
lavci za njegov blagor. Le iz samoodpovedi,
zmernosti, iz stroge kreposti, ki nima ozirov
do lastnih slabih nagnenj, se rodijo dela,
ki segajo preko groba, s pečatom večnosti
na čelu.

Dragi prijatelj! Te misli so mnoge na-
vdajale, ko so gledali velik del slovenske
mladine tavati po poti brez zvezd in cest.
Tudi tvoj prijatelj, ki ti danes tu govori
ob slavnostnem trenutku, ko se pripravljaš
za eno svojih najlepših manifestacij, je tako
čutil. Ni bil ne med prvimi ne med naj-
boljšimi, a čutil je zate globoko, ker je
brezsmotrnost in praznoto Bogu tujega
mladega življenja do dna spoznal sam. In
tako smo se našli, vsi dobre volje, da po-
magamo slovensko mladino dvigniti, želeči,
da postanejo iz nje Orli, k solncu hrepe-
neči, ljubeči višave in lepoto vitežkega,
Bogu in sreči slovenskega ljudstva posve-
čenega življenja. Na vas, prijatelji, je, da
bodo ti upi resnica, da bo duh orlovski,
duh krščanskega vitežtva, živel, dokler bo

še kaj slovenske krvi na zemlji. Na višave,
prijatelji, vedno višje, Orli, tja gori, odkoder
sije neugasljiva luč celemu človeštvu!

Franc Terseglay.

Bratski obisk čeških Orlov v Ljubljani.

V dneh III. katoliškega shoda bo bela
Ljubljana s koprnečim srcem vzprejemala
in radostno in ponosno zrla na številne slo-
vanske brate, ki bodo prišli med nas Slo-
vence, da skupno z nami pokažejo celemu
svetu svoje prepričanje, da se skupno z na-
mi v bratski ljubezni še bolj navduše za
sveto stvar. Številen bo obisk bratov Hrvat-
tov, ki bodo prihiteli iz vseh pokrajin hrvat-
ske zemlje v slovensko središče. Visoke in
mogočne Alpe ne bodo zadržale odličnih
bratov Čehov in Poljakov, da se ne bi zdru-
želi z njimi v bratskem objemu.

Cez Alpe priplava na mogočnih perotih
tudi sicer še mlada, a silna ptica modrega
oprsja in temnih kril. Z bistrim svojim po-
gledom zasleduje smer proti jugu, neutrud-
no in koprneče hiti doli v rodbinski krog.
Ptica ta je — **češki Orel**.

Mlad je še Orel češki, a mogočen. V ma-
lo letih je razpel svoja krila čez celo Mo-
ravo, Šlezijo in po češki zemlji. Razvijal se
je sam zase, razvijal se je kot mi in sedaj
nas poseti prvič v sijajnem številu, da nam
prinese prisrčnih pozdravov vrlih Morava-
nov, nam poda desnico in se zbratji z nami.
Koliko veselja, koliko nestrpnega pričako-
vanja! Prvi naš sestanek to!

Poglejmo, kako piše njihovo glasilo
»Orel« v zadnji številki o tem obisku:

Hitro se bližajo dnevi 23. do 26. avgu-
sta, ko se bo v glavnem mestu bratskega na-
roda slovenskega vršil **shod vsega katoli-
škega jugoslovanstva**. Poleg tega nas vabi
v Ljubljano še nekaj drugega, namreč **prvi
skupni nastop vsega slovanskega Orlovstva
avstrijskega**, manifestacija zbratenja orlov-
skih organizacij jugoslovanskih in češko-
slovanskih iz Dalmacije, Kranjske, Primor-
ja, Goriške, Primorske, Štajerske, Dunaja,
Češkega, Moravskega in Šlezije. Ta mani-
festacija mora pred celo javnostjo slovan-
sko podati dokaz o uspehih orlovskega dela,
mora pridobiti za orlovsko misel vse tiste,
ki je ali doslej niso poznali, ali ji niso pri-
znavali tolike važnosti, kakršno ima. Slo-
vensko orlovstvo poda na telovadišču dokaz
svoje uspelosti in se s tem postavi ob bok
katoliškim telovadnim organizacijam cele-
ga sveta. Drugič se bo ob zletnih dneh udej-
stvil zbratenje katoliškega orlovstva slo-
vanskega. V soboto (23.) so tekme slovan-
skega Orla, v nedeljo (24.) pa velika javna
telovadba Orla slovenskega, češko-slovan-
skega in »Pravega Sokola hrvatskega«. Tu

nastopa slovansko Orlovstvo pred celo avstrijsko katoliško javnostjo, da dokaže svojo izdatnost na polju telesne vzgoje in izvežbanosti mladine.

V tem tiči velika važnost naše udeležbe na shodu jugoslovanskih katolikov in na velikem orlovskem zletu. Ti vzajemni stiki bodo temelj, na katerem se dvigne stavba skupne organizacije: orlovske ideje sploh. Torej bodo ti dnevi ljubljanskih slavnosti važni ne le za življenje katoliške misli, oni bodo ojačili slovansko vzajemnost, zgrajeno na podlagi katolicizma in to v vseobčni smeri, v organizaciji orlovski, v mladinski organizaciji, naši bodočnosti še posebno. Tam v Ljubljani se ima zasnovati »Zveza slovanskega orlovstva«, katere dosega bo v bodočnosti protiutež nasprotnih telovadnih organizacij med Slovanstvom. K udeležbi na ta zgodovinski dogodek pozivljamo v prvi vrsti člane našega »Orla«, dalje pa vse tiste, ki so navdušeni za orlovsko idejo in katerim dopuščajo razmere. Pozivljamo tudi naše odseke, da bi po možnosti omogočili z gmotno podporo udeležbo svojim najboljšim borcem!

Napnite vse sile in agitirajte za udeležbo Orla češkega na zletu v Ljubljani in to med članstvom odsekov in med vsemi našimi krščansko-socialnimi organizacijami. Ta vožnja bo udeještvovala z odpravo posebnega vlaka iz Brna do Ljubljane. Bodi tedaj geslo vseh naših odsekov orlovskih: **Kvišku v Ljubljano v kar največjem številu!**

×

Čehi si ne ogledajo samo Ljubljane, ampak tudi vse bisere naše zemlje. Po zletu se razdele v tri oddelke, izmed katerih napravi vsak oddelek svoje potovanje. Prvi oddelek gre v ponedeljek takoj na Bled, kjer ostane čez dan in si tudi ogleda romantično sotesko Vintgar. Drugi in tretji oddelek se skupno odpravita v Postojno, si ogledata svetovnoznano postojnsko jamo, se odpeljeta naprej v Trst in dalje k gradu Miramar. Drugi oddelek se odpelje proti Gorici in v Bohinj in od tod na Bled, tretji pa gre iz Trsta v Benetke, kjer ostane cel dan in se vrne po isti poti kot drugi.

×

Glejte, dragi bratje, koliko žrtvujejo bratje Čehi za svojo stvar! Podati se na tako daljno pot, v tolikem številu in to iz čiste ljubezni do nas Slovencev, ki smo jim izmed vseh slovanskih narodov najbolj pri srcu, je res dokaz njihove požrtvovalnosti! Ponosni smemo biti na to, a tudi hvaležni! Glejmo, da se izkažemo vrlim bratom Čehom hvaležne za toliko požrtvovalnost, da kar najljubeznivejše občujemo z njimi, da jih navdušeno pozdravljamo vedno in povsod in jim damo povsod prednost. Pazimo

na to! Kako grdo in sramotno bi bilo za nas, če bi se jim ne izkazali kar najbolj bratskih, njim, ki pokažejo pri vsaki priliki napram svojim bratom zlato slovansko srce. Kako ljubezniv in navdušen je bil naš sprejem v Olomūcu! Ko sem prišel lansko leto z nekaterimi brati na zlet v Kroměříž in sem opazil njihovo gostoljubnost, sem se takoj spomnil S. Gregorčičevih verzov iz njegove pesmi: Bratom Čehom (o njihovem prihodu na Slovensko):

Kako lepo ste nas vzprejeli,
Kako sijajno in srčno,
Kako ste k srcu nas priželi,
Le brata more brat tako.

To so bile urice, katere smo preživeli v njihovi sredi, v njihovem krogu! In letos bomo tako srečni, da nas pridejo sami pogledat iz daljne Morave v našo belo Ljubljano, v naše krasne kraje! Čehi so mogočen rod, slavne zgodovine, pa so kljub temu tako ljubeznjivi, tako bratski! Takoj si domač v njihovi sredi!

Kdor je občutil njihovo ljubezen, bo gotovo pritrtil pesniku:

I jaz sem bil pri vas, pri bratih
zavzet sem gledal češki svet;
še snivam o teh dnevih zlatih
in snival bom do konca let.

Boste videli, ko bo zopet čez par let zvezni zlet njihovega Orla v Brnu, kaj oni vse znajo, kaj vse napravijo, kakšna mogočnost, kakšen sijaj se kaže v vseh njihovih napravah! Takrat moramo v obilnejšem številu posetiti svoje drage brate gori prav v njihovi krasni zemlji moravski, da tako sklenemo z njimi še ožje stike in se ogrevamo v njihovi ljubezni za velike slovanske ideje! Sedaj jim pa, dragi brat, zakliči s pesnikom:

»Pozdravljen, slavni rod Libuše,
Pozdravljen Čeha hrabri rod!«
Iz dna vam kličem polne duše
Za vašega prihoda god.

Vprašanja o medsebojnem razmerju Orla in Marijine družbe.

Načelna rešitev vprašanja o medsebojnem razmerju Orla in mladeniške Marijine družbe se mi zdi toli važna in še vedno aktualna, da ne kaže ostati pri dosedanjih tozadevnih poizkusih, temveč treba poseči še globlje in določiti prav iz bistva obeh organizacij njune medsebojne odnošaje. Le na ta način se bo končno — morebiti iz debate, ki naj jo o tem vprašanju otvori »Mladost« — našel izhod iz dosedanje nejasnosti in doseglo tudi enotno postopanje v praktičnem delu organizatorjev. V sledečem si usojam podati v premislek vodite-

ljem fantovskih organizacij svoje mnenje.

Delo vseh cerkvenih in necerkvenih katoliških organizacij mora imeti končno en in isti namen: vse prenoviti v Kristusu, pripeljati s temi ali onimi sredstvi ljudstvo na pot, ki je Kristus in po tej poti v nebesa. V našem slučaju to delo vršita obe organizaciji. Marijina družba s tem, da navaja člane k češčenju Matere Božje in posnemanju njenih čednosti, Orel pa s tem, da z organizatoričnim in izobraževalnim, zlasti pa z vzgojevalnim delom navaja člane k praktičnemu krščanstvu. Na nedosegljivem višku se oba cilja strinjata v Kristusu, ki je vogelni kamen vsaki pravi, res krščanski družbi. Toda glede svojih delnih ciljev in glede sredstev v dosego teh ciljev se ti dve družbi (Orel in Marijina družba), kakor vse druge družbe, bistveno razlikujeta. — Iskal sem nazornega nauka, ki bi kakor kratka matematična formula služil pravi rešitvi tega vprašanja, ne da bi se bilo treba spuščati v podrobnosti — in zdi se mi, da sem ga našel v pojmi: svetnik in vitez.

Marijina družba ima namreč vzlic svojih praktičnim odsekom in apostolatu vendarle končno po svojem bistvu ta namen, da navaja svoje člane k zvestemu izpolnjevanju stanovskih dolžnosti s češčenjem Matere Božje in posnemanjem njenih čednosti. Je torej bolj nabožnega značaja. Njen cilj: stanovska popolnost, naj vodi člane po strmi poti, na katere vrhu stoji in vabi za seboj Kristus-Svetnik.

Drugače Orel, ki je zopet vzlic svoji versko-nravni vzgoji vendarle še telovadni odsek izobraževalnih društev. Je torej popolnoma svetnega značaja. Njegov cilj: vzgojiti delavne, krščansko-značajne može, naj vodi Orel v višine, kjer kraljuje zmago-slavno nad sovražniki nebeškega kraljestva na zemlji Kristus-vitez.

Svetnik in krščanski vitez, to sta ideala moške mladine, ki se vzgaja v Marijini družbi in Orlu. V Kristusu, ki je ideal vseh kristjanov in vogelni kamen vseh njihovih vzgojnih organizacij, se pojma svetnik in krščanski vitez v vsej svoji polnosti krijeta. V posnemalcih in učencih Kristusovih pa, ki svojega Mojstra pač posnemajo in se Mu skušajo kolikormoč približati, a Ga nikoli ne morejo doseči, sta pojma svetnik in vitez le deloma vtelešena. Zato se tudi posnemalci Njegovi z ozirom na pota, po katerih mu slede — in družbe, v katerih za njim romajo — večalimanj ločijo. Ker pa se ta pota (v našem slučaju poti Marijinih kongreganistov in Orlov) združijo v idealu Kristusa kot svojim cilju, gotovo mora obstajati med njimi neka sličnost, odnos — in kot praktična posledica tudi medsebojna vez.

To filozofično razmotrivanje naj bi podalo ključ k pravi rešitvi vprašanja o medsebojnem razmerju Orla in Marijine druž-

be. Preden preidem k tej rešitvi sami, naj opomnim še prej, da je vzrok nesporazumljenja glede tega zlasti dejstvo, da mnogi o tem medsebojnem razmerju govore in odločujejo, ne da bi bistvo obeh faktorjev (Orla in Marijine družbe) zadostno poznali ali vsaj prav pojmovali. Zlasti še, ker si nekateri organizatorji mladine, kakor je videti, niti sami niso na jasnem, v čem pravzaprav obstoji bistvo Orla, četudi se to dá zadosti določno razbrati iz »Zlate Knjige«. Nejasnost povečuje še bolj dejstvo, da v mnogih slučajih duhovnik sam mora poleg Marijine družbe tudi Orla sam voditi. Vsled tega ni čudno, če marsikateri voditelj ne ve, v čem se pravzaprav loči Orel od mladeniške Marijine družbe. Le tako si je mogoče razlagati raznoličnost mnenj o nalogah in delu Orla, oziroma voditeljev Orla. Konfuziji v spoznavanju pa nujno sledi tudi zmeda v dejstvanju — v praksi društvenega delovanja — zlasti še, ker so v mnogih ozirih tako raznolike krajevne razmere odločilne.

Poizkusiti hočem na podlagi teh izvajanj praktično rešitev vprašanja o medsebojnem razmerju Orla in Marijine družbe.

I. Nikoli in nikjer naj se ne pozabi, da je Orel telovadna organizacija. Kdor omalovažuje in zanemarja tehnično delo Orlov, misleč, da je dosti ali celo boljše, če se goji samo izobrazba in versko nravna vzgoja, s tem koplje grob Orlu. Dokaz temu je: 1. Postanek Orla. Orel je nastal, ker so čutila izobraževalna društva potrebo telovadnih odsekov za fante; tudi je še danes Orel kot odsek le telovadni odsek izobraževalnega društva, čeprav ima svoje posebno ime in organizacijo: Zvezo Orlov. 2. Najbolj bistven znak Orla je telovadba. Vse drugo, kar danes pripada k pojmu Orla, četudi je samoposebi važnejše od telovadbe, je prišlo pozneje. In če vzamemo Orlu telovadbo, ni več Orel. Treba je ravno to povdariti. Zakaj, telovadba se ponekod preveč pozablja in se je bati, da res ravno vsled tega Orel tako naglo, kakor se je dvignil v višave, tudi telebne nazaj na tla, če se organizatorično in tehnično delo omalovažuje. Ne varajmo se! Izobraževalno in vzgojno delo pri fantih se ne bo samo nosilo; treba mu je subjekta, podlage, ki ju nosi, to je v našem slučaju telovadba. Res se moramo vedno zavedati, da je duša nad telesom, versko-nravna vzgoja in izobrazba duha nad telesno izobrazbo in vzgojo — vendar ne pozabimo, da je prvi namen Orla, s pomočjo telovadbe druge dobre stvari pospesevati. Telovadba in kar je z njo v zvezi (uniforma, zleti in drugo) ima z ozirom na človeško naravo pač večjo privlačno silo kot same poučne in vzgojne ekshorte. Zato trdim, da treba predvsem tehnično delo povzdigniti, če hočemo, da bo vzgojno delo uspelo. Gotovo je, da odsek, ki se v tehnič-

nem oziru pridno giblje, nikdar ne bo nazadoval.

II. Orel sicer predvsem vzgaja mladino, pa jo obenem tudi porablja pri socialno političnem delu in boju kot avantgardo. Sploh je Orel po svojem postanku (saj deloma in ponekod kot konkurent Sokola) in po svojem razvoju (kot avantgarda S. L. S.) tudi nekako bojno društvo, kar je razvidno iz »Zlate Knjige« in »Mladosti«, kar pa se vjema tudi z bistvom Orla. Hoče namreč vzgojiti krščanske viteze in jih v šoli pridno vežba v orožju. (Ravno v tem se tudi Orel bistveno loči od Marijine družbe, ki je bolj nabožnega, rekel bi mirnega značaja.) Zelo pogosto pa se primeri slučaj, da so pri Orlu najboljši telovadci in agitatorji, oziroma organizatorji — fanti, ki pa so še prav malo sposobni ali voljni za Marijino družbo. — V 1. točki pa smo rekli, da se z omalovaževanjem telovadbe koplje grob Orlu.

Iz I. in II. se dá z gotovostjo posneti to-le praktično navodilo:

Če hočemo Orla obvarovati nazadovanja, ne stavimo v njegova pravila nikakih paragrafov, ki bi ukazovali, da mora vsak član ali vsaj odbornik in podobno — biti član Marijine družbe. — Lepo in prav bi bilo, če bi vsak Orel bil tudi dober kongreganist, toda nikakor ne gre tega predpisovati. To bi se reklo red na glavo postavljati. Saj ima Orel vendarle namen tudi verskonravno za Marijino družbo še nesposobne fante požlahtnjevati, in sicer z naravnimi sredstvi (telovadbo, uniformo, zlet), kar Marijina družba skuša doseči, oziroma nadaljevati z nadnaravnimi pripomočki (molitev, češčenje Matere Božje, prejemanje vsled pomanjkanja delavnih laikov v prav svetih zakramentov). In če Orel svojo nalogo vestno vrši, bo brez posebnih paragrafov dosegel to, da bodo fantje postali dostopni tudi vzgoji z nadnaravnimi sredstvi v Marijini družbi. Potrpežljivost je ključ do uspehov. Sicer pa naj nikogar ne moti dejstvo, da po notranji vrednosti nadnaravni pripomočki nadkriljujejo naravne; zakaj z ozirom na praktičen pomen so lahko več vredni poslednji, ker namreč prej in lažje privedejo do cilja. Je popolnoma vseeno, kako pride kdo h Kristusu, ali kot Orel ali kot Marijin družabnik, samo da pride — in katerega pot ga bolj gotovo in lažje privede k Njemu, po tisti naj jo mahne. Neovrgljivo dejstvo pa je, da se ne samo tudi, ampak celo lažje prerodi fanta v viteza kakor v svetnika. — Torej bomo rekli: ne črka, ampak duh je, ki oživlja; ne paragrafov v orlovska pravila, ampak pravega duha in vztrajnega dela v njegove odseke, pa se bodo iz Orla polnile tudi Marijine družbe. Vedno veljaj načelo: Lahko je kdo dober Orel, ne da bi moral — v gotovih slučajih — celo le mogel biti tudi kongreganist. Isti mladenič (kot

telovadec in organizator) lahko mnogo koristi Orlu, pa škoduje Marijini družbi, če je njen član — v kolikor ne izpolnjuje vseh dolžnosti Marijine družbe, ki so težje od orlovskih.

III. Gotovo pa je želeli, da vlada v vrstah Orla duh, ki je prijazen Marijini družbi in vzgoja mora biti taka, da Orel kot nekaka pripravljavnica pripravlja in pridobiva fante za Marijino družbo — na drugi strani pa, da tudi Marijina družba podpira Orla. To pa, kakor rečeno, brez paragrafov, ki bi veliko več škodili, kakor koristili. Kdor hoče z enim mahom vse muhe vjeti, mu vse odlete. Nikar torej zahtevati preveč od Orlov v strogo versko-cerkvenih rečeh (to bo sčasoma že samoposebi prišlo kot sad vztrajnega dela fantovskih večerov), še manj pa Marijino družbo ponižati na stopnjo nekakega »priebežališča grešnikov«, temveč Orel naj bo pripravnica, Marijina družba pa šola za učence in posnemalce Kristusove. Vedi, da imata svetnik in vitez sicer isti cilj, pa različni poti!

IV. Kjer obstojata obe mladeniški organizaciji, tam je treba skrbeti, da si medsebojno prijateljsko pomagata in se dopolnjujeta. Nikar pa ne poizkušati, razlike znivelirati, zabrisati. Voditelj, ki se drži zgoraj obrazloženih načel, se bo vedno lahko orientiral, kakšna naloga ga čaka v Marijini družbi, kakšna pa pri Orlu.

V. Kjer je ustanovljena samo ena teh dveh organizacij, tam je treba predvsem po krajevnih razmerah presoditi, kaj bi se dalo storiti. Če vse kaže, da bi bilo mogoče ali celo potrebno tudi, drugo organizacijo oživotvoriti, se je poslužiti v to že obstoječe organizacije.

VI. Kjer še ni nobenega društva za fante, naj se ustanovi tisto, ki se z ozirom na tamkajšnje razmere lažje pokliče v življenje in bo bolj gotovo imelo pogoje za obstanek in razvoj.

Za V. in VI. se komaj more postaviti kakó splošno veljavno načelo, ker so krajevne razmere, ki pa so silno raznolike, pri tem odločilne. Le toliko se sme in more trditi, da ni pametno hoteti z glavo skozi zid, to je brez ozira na možnost obstoja ustanavljati društva, katerim bi trezna pamet že pred spočetjem prisodila zgodnjo smrt. Kajti take organizacije pač v vseh ozirih mnogo škodijo, pa nič ne koristijo.

To so misli, kako določno in na vse strani jasno rešiti vprašanje o medsebojnem razmerju in vezeh Orla in Marijine družbe, povedane po tehtnem, večletnem premisleku, pa tudi ne brez poznanja naših razmer in praktičnega izkustva. V interesu mladinske organizacije bi pa morebiti tudi bilo, da se na tem mestu in o tej stvari oglasé še tisti, ki so drugačnega mnenja.

Jernej Hafner, kaplan.

Navodila bratom Orlom za izlet v Ljubljano.

Preden se odpraviš od doma, poglej še enkrat, če imaš vse v redu; svojo telovadno obleko spravi v vrečico, ki se zgoraj zadrigne in dobro zaveže in je na njej napisan natančen tvoj naslov, ime odseka in okrožja, v katero spadaš! Istotako si na dno čepice našij svoj naslov, da ne bo zamenjav. S seboj vzameš najbolje dve tel. majici, na katerih trak z napisom odsekovim ne sme biti pritrjen le z buckami, ampak mora biti prišit, kakor tudi na surki. V to vrečo deni tudi druge najpotrebnejše stvari, posebno, če si več dni v Ljubljani, kakor krtačo, več robcev, šivank z belim in črnim sukancem, polo zavijalnega popirja in vrvice, da si v garderobi zaviješ noter svojo uniformo ko greš na telovadišče itd. Ko imaš vse v redu, denar in vstopnico dobro spravljeno, pojdi malo preje kot je določeno, na odsekovo zbirališče, da si, če bi kaj izgubil, moreš še preskrbeti. Zlate ure, verižice, prstane in take dragocenosti pusti doma!

Na poti v Ljubljano se vedi dostojno, mirno. **Pomni dobro, vedno in povsod, da ljudje ne bodo obsodili le posameznika, če bi pri njem opazili kako nerodnost, ampak celotno Orlovstvo, ki bo zbrano v Ljubljani.** Bratje načelniki in predsedniki, pazite na svoje članstvo. Po dohodu je zadnji čas, da se natančno informiraš o vseh malenkostih programa na zletu. Za vsako stvar se dobro pouči kje in kdaj bo. Sploh pa se drži vedno svojega odseka. Svoj zavitek deni v skupno odsekovo vrečo, ki nosi ime odseka in okrožja.

Preden izstopiš iz voza v Ljubljani, si uredi svoje stvari, svojo obleko, če ni kje kakega madeža, in če je sicer popolnoma v redu. Izstopivši z voza se hitro postavi na svoje mesto, da odrinete na zbirališče; korak naj bo lahen, hiter. Predvsem pazi, da imaš glavo vedno dvignjeno, prsi zbočene, da noge pri vsakem koraku istegneš. Ne glej po oknih in splotjih, ampak idi naravnost na zbirališče.

Bratje tekmovalci morajo na pot že v petek popoldne, ker se tekma prične v soboto zjutraj ob 6 uri. Pridejo naj v uniformi, dopustno pa je tudi v civilni obleki. Bratje, ki so določeni, da pridejo k sprejemu Čehov in drugih gostov, morajo biti opoldne že tu, najkasneje ob dveh na zbirališču v domobranski vojašnici, ker ob 3 uri pride prvi vlak Hrvatov in ob pol 4 uri vlak Čehov. Torej, čimpreje na mestu! Kadar korakaš po mestu in slišiš kake psovke, priimke, se ne zmeni za to in bodi kot da bi ničesar ne slišal; kdo se bo zmenil za tiste **najete** hujskače, kaj šele **Orel**. Glede nastopa pa pazi sam, da se ne bodo mogli izpotikati nad njim, morda upravičeno. Vsakdo naj pazi neprestano in misli na enak korak, na enako razdaljo, na uravnava in kritje. Po tem se bo sodil naš nastop.

K sprejemu gostov se bo korakalo v štiristopu. Pazite na kritje in uravnava tudi med zavoji! Da se to dobro uredi, je potrebno, da je vsakdo že 1 uro pred odhodom na zbirališču. Da bo sprejem kar najčastnejši, naj se ga udeleži kar največ članov. **Posebno še, ker je po sprejemu skušnja našega in češkega Orla.** Torej le potrudite se, da se že prejšnji dan dobro pripravimo. Za prenočišča bo preskrbljeno. Vsakdo, kdor pride v soboto opoldne, naj se **takoj** priglasi! Pazite na vstopnice, ker brez nje ne bo nihče pripuščen niti k sprevedu, niti k javni telovadbi, sploh nikamor.

Pripravite se dobro za ta važni dan. Pridno vežbajte korakanje, ustavitev korakanja, obrate, predvsem pa zavoje v predelkih, potem defilacijo, poklek, pozdravljanje in vse kar pride na vrsto, tudi glejte, da boste znali vsi dotičnih par signalov za skupno izvedbo, kakor za: »Pozor!« »Odmor!« »Stopoma-stopaj!« »K molitvi v poklek!« »Od molitve zdaj!« »Obrat!« itd. Bratje načelniki — po izpričevalo greste v Ljubljano, po javno izpričevalo, ali ste, in v koliki meri ste vršili svojo dolžnost. Cela Slovenija bo dajala izpričevala pa ne le Slove-

nija ampak tudi gostje, celo katoliško Slovanstvo vam bode izreklo pohvalo, priznanje ali grajo. Bratje načelniki, če niste popolnoma brez strahu, popravite hitro, kar se še da popraviti!

Glede vedenja sledeče:

Kadar ne greš skupno v četi po mestu, ampak sam ali z nekaterimi brati, ne pohajaj malomarno morda še z rokami v žepu, po mestu. Če se ne zmenimo za psovke, ali se jim ironično nasmejnemo, bomo dotičnike osmešili. Pazi, da se v mestu ne izgubiš, če nisi dovolj znan po njem. Kadar stopiš v zaprte prostore, snemi čepico. Edini pozdrav naj ti bo »Na zdár!« Glede pozdravljanja si še zapomni siedeče: Kadar srečaš znanega brata, ga pozdraviš na ta način, da mu salutiraš z desno roko, okreneš glavo v njegovo stran, ga s tem pogledaš in mu krepko rečeš: »Na-zdar!«. Salutira se tako, da se desna roka iz priročnja z iztegnjenimi prsti in odprto dlanjo (prsti so stegnjeni, palec ob notranjem robu roke) priročno skrči, da se dvigne gornja lakt, da pridejo konci prstov ob desno senco ob rob čepice in da mazinec od strani zakriva desno roko. Komolec roke se pri tem ne sme preveč iztaknjiti, ampak se pridrži kolikormogoče ob desni strani trupa. Če posameznik sreča četo, jo mora vedno pozdraviti in sicer na isti način kot posameznika, odzdravi pa mu le načelnik in predsednik z okretom glave, salutiranjem in »Na-zdar!« klicem. Če sreča četa odlično osebo, kateri je dolžna iskazati čast, poveljuje načelnik, ko je 3 korake oddaljen od nje: »Četa - v desno (levo) - glej! vsi v četi okrenejo glavo na mah natančno v dotično stran in gledajo tako, natančno kriti in uravnani, tako dolgo, da veli načelnik: »Premo-glej!« Načelnik sam pa pozdravi dotičnika ravnotako, kot da bi ga sam srečal, da torej, ko pride za njega, povesi roko in pogleda nazaj, le da še poveljuje četi. Četa pozdravi četo ravnotako na povelja svojih načelnikov. Obe četi pozdravita s pogledom druga drugo. Če so telovadci pred pozdravom šli v »odmor«, in srečajo četo ali odlično osebo, mora njih načelnik še pred pozdravom veleti: »Pozor!«, da lepo vzpeto in pravilno korakajo. Po pozdravu pa zopet lahko veli »odmor«. Če gre četa v odmoru in eden izmed teh telovadcev v četi sreča osebo, ki jo pozna, jo lahko pozdravi z »Nazdar-om«, **salutirati pa posameznik v četi nikdar ne sme.**

V spalnico pridri zvečer čimnapreje. Br. telovadcem in še posebno br. tekmovalcem je to svetovati, da se dobro odpočijejo za naslednji dan. V spalnici je strogo prepovedano kaditi, vlada naj red in mir. Zjutraj vstani kmalu, se dobro umij, lepo uredi sebe in svojo opravo, potem pa na zbirališče skupno s svojim odsekom ozir. okrožjem.

Na povelje: »I... okrožje nastop v dvored!« se vsi telovadci dotičnega okrožja po odsekih postavijo v dvored. Potem veli načelnik »Odmor!« in uredi svojo vrsto, če je treba kaj prestavljati glede velikosti in pod. Na skrajno desno krilo se postavijo trobentači in potem predsedniki in nato ostalo članstvo. Potem prešteje okr. načelnik dvored v predelke po 12 članov (6 v vsak red), si odbere za nje vodnike in za čete četnike. Vsak telovadec si mora dobro zapomniti, v katerem predelku je in v kateri četi. To je poizkusiti na povelje vodnikov: »Tretji predelek — vzročiti!« vsi člani tretjega predelka vzroče. Ali: »Druga četa — s čelom v zad!« i. t. d. Vodniki predelkov določijo krajnike (veče in zanesljive telovadce) in srednike, jim razlože njihovo nalogo, da imajo srednjiki vzdržati pravilno razdaljo od prednjega predelka in natančno kriti istoimenskega člana v prejšnjem oddelku, krajniki pa, da se dobro ravna med korakanjem od obeh strani po sredniku, da kako krilo ne zaostaja ali ne prehiteva. Ko je vse to urejeno, stopijo vodniki predelkov skozi njihovo sredo za nje in se postavijo v razdaljo enega koraka natančno za njegovo sredo. Nato veli okrajni načelnik »Pozor!« in za tem: »Bočno! — Predelki v desno zavij — sto-paj!« — Pri izvajanju tega povelja pomagajo vodniki svojim predelkom zavijati. Vsak vodnik stopi na osno krilo, to je na krilo, ki je isto-

imensko s stranjo označeno v povelju, tu na desno krilo svojega predelka in daje natihem navodila za zavoj. Glejte vsi natančno v desno, da se s tem ravnate in vzdržite ravne vrste. Osni krajnik koraka v majhnem loku in ne čisto na mestu, pač pa s popolnoma majhnimi koraki. Vsi drugi pa, kolikor bolj je kdo oddaljen koraka z vedno večjimi koraki v večjem loku tako, da korakata zavojna, to je vnanja krajnika, ki morata napraviti najdaljšo pot, z navadnimi dolgimi koraki. Pri tem mora paziti notranje krilo, da ne gre prehitro, ker sicer vnanje krilo ne more dohajati in se tako upogne vrsta. Vsi gledajo cel čas zavoj v desno, le osni, notranji krajnik pogleda včasih v levo, če ne gre prehitro ozir. prepočas. Pri zavijanju se vsi ravnajo po navodilih svojega vodnika, ki stoji ob desnem krajniku prvega reda in z znamenji desne roke ureja zavoj. Ko se je vsak predelek okrenil za 90° v desno in prišel tako v bočno postavu, koraka na mestu toliko časa, da veli okr. načelnik: »Vstavi se — stoj!« in nato »Odmor!« Razdalja med predelki, dosežena na ta način bo približno prava tudi med korakanjem. Če ni ravno 4 korake oddaljen zadnji red prednjega predelka od prvega reda drugega predelka, se ta razdalja odmeri in se pomakne ta ali oni nepravilno stoječi predelek z pred- ali zakorakom v pravilno razdaljo. Pravzaprav mora meriti razdalja od prvega reda do naslednjega predelka **6 korakov** (t. j. od zadnjega reda do naslednjega prvega 5 korakov) toda ker bo v našem slučaju spreved zelo dolg, se bo razdalja zmanjšala za 1 korak. Drugo je pa to, da vodniki predelkov ne bodo korakali 3 korake pred svojim predelkom, ampak 1 korak natančno za sredo svojega predelka in bo torej naslednji predelek oddaljen od vodnika prejšnjega predelka za **3 korake**. Prejšnji naš način je bil popolnoma nepraktičen, ker vodnik ni mogel svojemu predelku dajati nikakih navodil, ker je korakal pred njim in še v razdalji treh korakov, sedaj pa mu vedno lahko pomaga, da ga opozarja na uravnavo, kritje, na pravilno razdaljo in gre pri vsakem polnem zavoju (za 90°) na njegovo osno krilo in od tod urejuje zavijanje. Predelki so torej v pravilni razdalji, njihovi vodniki na svojih mestih.

Ker tvorijo štirje predelki četo, mora biti okrožje tudi po četah vidno razdeljeno. To pa bi se dosleglo tako, da bi stopil četnik I. okr. čete 3 korake za reprezentančno vrsto predsednikov in šele v razdalji treh korakov bi stal prvi predelek, da je pred četnikom in za njim tri korake razdalje. Četnik bo korakal torej tako, kot preje vodnik, potem se za njim na gori opisani način razvrste predelki s svojimi vodniki tri četnik II. okr. čete 3 korake za zadnji red zadnjega predelka prve čete (ali 2 koraka za vodnike zadnje čete.) Pa to se uredi pozneje ob začetku pohoda. Če okrožje ne bi imelo polno število predelkov za zadnjo četo, smejo biti v zadnji okrožni četi tudi trije, ali tudi le dva predelka. Če zadnja četa nima dveh predelkov, odstopijo vsi telovadci zadnje čete (kolikor je že je) in se porazdele z drugimi okrožji v polne predelke oz. v polne čete. Isto je s predelki. Če bi zadnji predelek zadnje čete ne bi bil popoln, dobi od drugih okrožij toliko, da se spopolni; če je bilo predelka že nad polovico, kajti če ga ni bilo, gre ta del drugam in četa izgubi zadnji predelek. Na tak način se bodo izpopolnjevali zadnji predelki oz. čete.

Takoj, ko so se predelki potom zavoj izvedli in dosegli sami med seboj pravilno razdaljo, stopijo vodniki in četniki na svoja mesta. Zvezni načelnik da zatrobiti signal in takoj nato poveljuje splošno: »Odhod!« Godba zaigra, gostje, ki so spredaj, se pomaknejo naprej, spreved se prične. Ker preje nismo uredili razdalje med četami, se ta šele sedaj pri začetku pohoda napravi. Pohod posameznih čet se prične postopno in ne vseh hkrati in se s tem dobi razdalja, ki je pravilna. Pohod pa se začne takole: Takoj, ko so gostje v pohodu, veli načelnik tistega okrožja, ki je prvo za zveznim načelnikom: »I.... okrožje — pohod!« in takoj na to: »Prvi vrsti — stopoma — stopaj!« na kar prestopijo troben-

tači in predsedniki. Potem poveljuje četnik I. čete I. okrožja: »Prva četa — stopoma — stopaj!« in takoj na to četnik 2. čete I. okrožja: »Druga četa — stopoma — stopaj!« in isto dalje. Ko so vse čete I. okrožja v pohodu, veli načelnik II. okrožja: »I.... okrožje — pohod!« in takoj za tem vsi četniki II. okrožja zaporedoma: »1.2.3.... četa — stopoma stopaj!« Korakati začne vsaka četa šele na povelje svojega četnika. In tako gre isto po celem sprevedu naprej. Paziti pa se mora pri tem na dvoje: 1. četniki morajo na vsak način dati povelje za pohod svoji četi tako, da zakličejo zadnji zlog povelja (páj!) v istem hipu, ko je prednja četa stopila ravno z desno nogo. Kajti takoj na naslednji udarec že stopi ta četa z levo in v istem trenutku tudi prednja z levo in se tako skozinskozi ohrani isti korak. V slučaju, da bi se godbe porazdelile med sprevedom, se vsak del ravna po svoji godbi in če se te ravnajo druga po drugi, ima cela dolga vrsta isti korak. Posamezni vodniki pa skupno s četniki bolj tiho izgovarjajo povelje, naglase zadnji zlog, in takoj še parkrat reko: leva, desna, leva..., da preide njihov predelek v pravi enaki korak. Drugič pa je potrebno, da vse čete sprva (posebno pa sprednje) korakajo en čas z malim korakom, da se napravi pravilna razdalja med skupinami in se ta cel čas obdrži. Posebno je treba vodnikom paziti na razdaljo predelkov. (Glej sliko o predzadnji Mladosti.)

Povelja za ustavitvev pohoda se dajejo ravnotako. Za signalom povetjuje zvezni načelnik: »Vstavi se!« Ko se gostje postopno vstavijo, reče načelnik I. okrožja: »I.... okrožje — vstavi se!« in takoj na to: »Prvi vrsti — vstavi se stoj!« Nato četnik I. čete: »1. četa vstavi se — stoj!« Tako se postopno vstavi cel spreved.

Še nekaj o zavojih predelkov: Predelki ne zavijajo radialno (vsi hkrati) kot n. pr. štiristop, ampak zase. Če koraka pred našim predelkom, predelkom, predelek, ki je prišel na mesto zavoj, ne bo preje začel zavijati, preden ne bo še prejšnji oddelek napravil že celega zavoj, ampak bo korakal v premo mer s kratkimi koraki tako daleč, da sta osna krajnika z ramami čisto tik drug drugega. Isto naš predelek. Ko predni začne zavijati, gre naš z malimi koraki v prvotno smer naravnost naprej, da sta osna krajnika čisto drug poleg drugega in ko je prednji predelek že napravil cel zavoj in pričel korakati v novo smer v velikim korakom, tedaj da naš vodnik z roko znamenje za zavoj, vodnik predelka gre po izvedenem zavoju zopet na svoje mesto za sredo svojega predelka. To zavijanje pridno vadite!

Ko prikorakamo iz Šelenburgove ulice pred nunsko cerkev na Kongresni trg, napravimo zavoj ob hišah navzdol in na novo povelje zopet zavijemo not proti sredi trga in se na povelje ustavimo. Pri vstavitvi se pa izvede tudi sestop predelkov naprej na 1 ali 2 koraka tako, da se prvi predelek vstavi, ostali pa stopijo še naprej in sicer toliko da pridejo v medsebojno razdaljo 2 korakov, vodniki predelkov stopijo pri tem na njihovo desno krilo. Poleg teh čet stopijo nove v razdaljo 1 koraka in tako se izvede stik proti cerkvi navzgor. Kar pride povelj med mašo se vsa izvedejo hkrati na signal in zamah zveznega načelnika z belo zastavo. Takoj na zamah se izvede povelje n sicer kar najhitreje in enotno, vsi v istem hipu. Povelja bodo tale: »Čepice dol!« — »K molitvi v poklek!« — »Od molitve zdaj!« in morda še za obrat ali »V levo glej!« Natančno, kako se bo to izvedlo, se bo še sporočilo. Koncem sv. maše je odhod ki se zvede na isti način kot preje, le da se z zavoji pripajajo čete četam. In nato defilacija pred deželnim odborom. Godba se postavi na nasprotno stran ceste (na rob Zvezde) in igra cel čas, med tem pa korakajo mimo čete in defilirajo. Prvo kar je, je to, da se gre mimo tistega katerega se pozdravlja, **v najstrožjem pozoru**. Korak mora biti trden, trup vzravnana, glava dvignjena. Stopati mora vsak na cela stopala!

Ko se bliža okrožje mestu pozdrava, veli okrožni načelnik za celo okrožje: »Pozor!«, in ko se približa on na 3 korake, veli trobentačem in predsednikom: »V desno glej!«, vsi naenkrat obrnejo glave natančno v desno in korakajo v pozoru naravnost naprej. Ta okret glave morajo telovadci tudi porabiti v to, da se kar najnataneje uravnajo v desno in v lepih ravnih vrstah korakajo mimo; ko so predsedniki že tri korake naprej, pred mestom pozdrava in še vsi gledajo naravnost v desno, veli okrožni načelnik: »Premo glej!« Vsi obrnejo glave naravnost naprej in korakajo dalje. Na isti način defilirajo ostale čete. Četnik pazi, da dá povelje pred in po pozdravu o pravem času. Kdaj da mora dati po pozdravu povelje: »Premo glej!«, spozna iz tega: Ko da četnik, ki je za njim, svojih četi povelje: »V desno — glej!«, tedaj je vodnik zadnjega predelka ravno v točki pozdrava, koraka ravno mimo (ker je tri korake pred četnikom). Ko se torej po povelju naslednjega četnika za pozdrav napravijo še trije koraki, se mora izreči že povelje: »Premo — glej!« Povelji: »V desno glej!« in »Premo — glej!« se dasta tako, da se izreče prvi del povelja na korak z eno nogo in naslednji del povelja na korak z drugo nogo. Ko torej sliši prednji četnik zadnjega, k je izrekel na korak z desno nogo zadnji zlog povelja: »V desno glej!« (torej — »— glej!«), napravi s svojo četo, ki še cela neprestano gleda v desno, še korak z levo nogo, potem pa takoj na korak z desno že izreče: »Premo —« in na korak z levo: »— glej!« V istem hipu zasučejo vsi, ki so v prvi četi, glave naravnost naprej. Vendar je pa to zadnje povelje boljše dati malo pozneje, ker v slučaju, da bi drug četnik prehitro poveljeval, bi šel morda že ves zadnji predelek prejšnje čete mimo, z glavami obrnjenimi naravnost, ker bi se povelje glasilo prehitro. Četniki, torej tisti, ki poveljujejo, pozdravijo tako, da v tistem hipu, ko cela četa obrne glavo v desno, tudi sam pogleda v desno in salutira z desno, potem pa gre (praviloma) 6 korakov z dvignjeno desnico in v desno obrnjeno glavo dalje in kar sam (ko pride tri korake naprej) pogleda naravnost in povese desnico. Vsi vodniki predelkov pa se ravnajo po povelju in kot ostali pozdravijo samo z okretom glave.

Bratje, vadite se v pozdravu, da bo ta na zletu brez napake, impozanten! Tudi bi opozoril na to, da ne začno telovadci prehitro korakati, kar se često zgodi, ampak naj se strogo drže godbe.

Po pozdravu se sprevod vrne na zbirališče, kjer se po danih navodilih razide h kosilu, katerega naj vsi kar najhitreje opravijo in se natančno pripravijo za javni nastop na telovadišču. Natančen program se še izda. Podrobnosti se še objavijo na zbirališču, zato bratje jutraj zgodaj na mesto, da se popolnoma uredimo in o pravem času odrinemo. Med sprevodom se sme navdušenje izražati le tako, da ne trpi red v vrstah, torej z »Na zdar!«-klici in malimi kretnjami roke v pozdrav! Salutirati se ne sme med sprevodom posameznikom. Cvetlice naj se sprejmejo z »Na zdar!«-klici, odzdravi, tudi se smejo ujeti v roke, če šopek tako prileti. S tal jih pa ni treba pobirati, da se ne razmaneje vrste. Načrt javne telovadbe in drugo se še pravočasno objavi.

Sedaj pa, bratje, na delo s podvojenim pogumom in potrjeno vztrajnostjo, popravimo, če smo kaj zamudili, da ga ne bo, ki bi si po zletu moral priznati: »Nisem vršil svoje dolžnosti!«

Na z d a r !

Bratje tekmovalci, pozor!

Pazite na sledeče: Kar se v »Mladosti« v številkah 4 + 5 in 6 + 7 ni ujemalo, posebno glede tekmovalnih vaj, **velja to, kar stoji v številkah 6 + 7**. Posebno redovne vaje so bile v številkah 4 + 5 zelo okrajšane, ker jaz nisem dobil v roke korekture in nisem vedel kakšno je šlo v tisk. Ker pa redovne vaje v št. 6 + 7 niso bile še enkrat razložene, je potrebno, da se ista popravi v toliko, v kolikor je bila

pomanjkljivo objavljena v št. 4 + 5. Razlage pa le v prvi dobi nekaj manjka, sicer se ujema skoziinskozi s povelji, objavljenimi in tudi veljavni v št. 6 + 7. Preglejmo torej natanno prvo dobo!

V »Mladosti« št. 4. in 5. so bila razložena ta-le povelja prve dobe: »Vstavi se — stoj!« — »Red! v desno — s čelom!« — »S čelom spred!« — »Prvi — drugi — prvi —« — »Dvored v desno — drugi — vzad!« — »Red! — drugi spred!« — »Dvostop! — v levo v bok!« izpuščena pa vsa naslednja razen zadnjih dveh. Za gladko izvedbo teh premen je neobhodno potrebno, da si tekmovalci zapomnijo, da je isti, ki je bil v štet za »prvega«, obenem tudi »desni«, in tisti, ki je bil v štet za »drugega«, s tem tudi »levi«.

Ko so tekmovalci na povelje »Dvostop! — v levo — v bok!« izvedli dvostop, pridejo na povelje: »Zastop! — desni vzad!« v zastop tako, da vsi levi (drugi) mirujejo, vsi desni (drugi) pa, ki so preje priskočili, z levo nogo (z nasprotno tisti, s katero so preje priskočili), stopijo natančno v levo nazaj na svoje prejšnje mesto in tako stvorijo ravno bočno vrsto. — »S čelom spred!« — tekmovalci izvedejo cel obrat v levo v obrnjeno postavu, da pridejo tako večji spredaj. — »Dvostop — levi spred!« vsi desni (prvi) minujejo, vsi levi (drugi) pa napravijo z desno nogo odkorak v desno naprej na desno stran svojih prvih in tako stvorijo dvostop. — Na povelje: »Zastop — levi vzad!« pa skočijo levi z levo nogo navzd in tako napravijo zastop. — »Red v levo — s čelom!« — tekmovalci se potom poluobrta v levo obrnejo proti sodnikom. Nato postavi reditelj desnega krajnika za kakih pet korakov nazaj in poveljuje: »V desno — se uravnaj!«, ko so tekmovalci stekli nazaj in se uravnali, krenejo na poziv: »Premo glej!« z glavami naravnost naprej in obstanejo v redu.

Pri vajah na orodju je treba paziti, da se tretja vaja na drogu izvede na koncu na način, ki je opisan v 6. in 7. številki, torej po obratu okoli desne roke (v skleku) se vzpremo v vzporo — sedaj pa takoj premahnemo z desno nogo čez drog in po tem premahu izvedemo seskok podmetoma s prevlekom desne noge. To se je spremenilo zato, ker je bil prvotni konec vaje (iz spadne vzklopke zanožka) malo pretežak. Pri drugi in tretji vaji na drogu se takoj po dohodu do pod droga napravi cel obrat, da se skače vedno na isto blazino. Pri drugi vaji na bradlji se pa napravi po doskoku na tla cel obrat v levo in se odkoraka v vrsto. Pri drugi vaji se sme poves in pri tretji tetozor izvesti soročno, toda težno. Če tekmovalcu pri prehodu prehitro preide, dobi lahko ničlo! Torej pozor!

Ker se je stvar malo zavlekla, je sedaj določeno, da se vsi tekmovalci naznanijo najkasneje do 18. avgusta. To pa tudi zato, ker bo v dneh 15., 16. in 17. avgusta prav primeren čas za izbirne tekme (za skušnje za tekmovalce, ali se pripuste k tekmi na zletu, ali ne). Vrste naj se pa na vsak način že preje prijavijo, da se jim potem morejo doposlati tabele, kjer bodo napisana imena tekmovalcev in katero bo vrsta ob tekmi prinesla s seboj na tekmovališče, in da se mora preskrbeti sodniški zbor od Zveze. Seveda mora biti pri priglasitvi vrste napisano tudi ime vodnika vrste, na čigar naslov se odpošlje tabela.

Stajerska podzveza.

Poročilo savinjskega okrožja Orlov o svojem delu v letu 1912. Savinjsko okrožje Orlov tvorijo odseki: Št. Jurij ob Taboru, Št. Pavel pri Preboldu, Št. Peter, Trbovlje in Vransko. Okrožje je imelo v preteklem letu 9 sej. Po statističnih polah šteje isto 104 člane; telovadčev 61, krojev 55, »Mladosti« 25 iztisov. Raznih prireditev poučnega in zabavnega značaja po Orlih se je vršilo 36. Odseki so imeli tudi

mladeniške poučne večere, vaje v deklamacijah, govornih, gledaliških igrach, tamburanju, čitanju in pisanju. Vsi odseki so se udeležili Slomškove slavnosti v Št. Juriju ob južni železnici. Posamezni odseki so imeli manjše izlete v bližnje kraje. Na evharistični slavnosti na Dunaju so bili 4 člani okrožja. Ob sv. birmi v braslovškem dekanatu so šentjurški in šentpavelski Orli v krojih sprejeli in pozdravili eksc. knezoškofa. Orli so vrlo sodelovali pri razpečavanju srečk »Slovenske Straže«. Umrla sta dva člana. Šolski naraščaj je prepovedan. Dne 6. aprila t. l. je bil ustanovljen odsek na Vranskem, ki se tudi pridruži savinjskemu okrožju. Sedež okrožja je dosedeaj bil v Št. Pavlu pri Preboldu. Na drugem občnem zboru, ki se je vršil na binškošno nedeljo, 11. maja t. l. v Trbovljah, se je sklenilo, da se premesti sedež okrožja v Trbovlje. Okrožni odbor se je sestavil sledeče: Br. Ivan Zupan ml., Trbovlje, predsednik; br. Alojzij Stuper, t. Pavel, podpredsednik; br. Ivan Kahne, Trbovlje, tajnik; br. Josip Pečnak, Trbovlje, tajnikov namestnik in blagajnik; br. R. Bratanič, t. Pavel, blagajnikov namestnik; br. Fr. Černe, Trbovlje, okrožni načelnik; br. J. Lesjak, podnačelnik.

Primorska podzveza.

Iz seje Primorske Podzveze Orlov 28. majnika. Telovadni odsek v Solkanu, oziroma tamošnje izobraževalno društvo se povpraša, ali nameravajo še gojiti telovadbo, drugače se ga naprosi, da odstopi, proti odškodnini, svoje telovadno orodje drugemu odseku. — Odsek v Podgori se pozove, da gotovo skliče občni zbor. Isto se priporoča tudi tamošnjemu izobraževalnemu društvu. — Sklene se opozoriti nekatere odseke, da naj se držijo discipline pri skupnih izletih. — Nadalje se sklene intenzivno delati na Krasu in upamo, da bodo goriški in mirenski vaditelji dosegli tam sčasoma lepih uspehov. — Sklep kraškega okrožja glede orlovske prireditve na Krasu se ne more odobriti, ker so vsi kraški odseki še novi in bi torej ne mogli postaviti čete izurjenih telovadcev na telovadišče, kar bi pa slablo vplivalo na nadaljni razvoj naše misli na Krasu. Na udeležbo iz drugih okrožij se ni zanesti, ker fantje se morajo pripravljati za v Ljubljano. — Razen tega vrši se ravno isti dan (29. junija), ko se je nameraval prirediti nastop, Konstantinovo slavlje na Sv. Gori, katerega se udeleže tudi Orli (brez uniforme).

Iz seje dne 8. junija. Načelnik goriškega okrožja poroča, da je uspel tečaj v Batujah jako dobro. Razen Črnič in Dornberga so bili zastopani vsi odseki. — Kritizira se pomanjkanje discipline pri nastopu v Rihenbergu dne 18. maja. — Sklene se prirediti izlet v Ročinj, kjer se je ustanovil nov odsek. — Br. Rolih je imel še 8 drugih tečajev, ki so vsi dobro uspeli. — Br. Beltram iz Mirna predlaga, naj se pazi na enakost krojev. Br. predsednik opomni k temu, da bilo potrebno izvesti revizijo glede krojev in telovadne obleke od strani načelnikov po navodilih »Mladosti«. — Br. Beltram poroča, da je bil v Škrbini na Krasu, a vseh je bil majhen. Po mnenju Podzveze bi bil za enkrat bolj primeren ljudski tabor na Krasu, ker nastopa ni mogoče prirediti. Ne stori se pa glede tega še nobenega sklepa. — Vzame se na znanje tekma v Brdih dne 22. junija. — Enako se namerava prirediti hojna tekma iz Črnič v Gorico, če se oglasi za to vsaj 10 fantov. — Glede katoliškega shoda v Ljubljani se razpošlje okrožnica na vse odseke.

Iz Gorice. Dne 16. marca t. l. je imel goriški odsek svoj občni zbor pri jako pičlem številu udeležencev, kakor si je v naši liberalni Gorici pač lahko misliti. Saj so nam vso mladino znali naši liberalni nasprotniki pridobiti v svoje roke z zabavami, plesi in uživanjem. Goriški odsek, ki naj bi bil takorekoč duševni voditelj orlovskega gibanja na Goriškem, se žalibog ni mogel razvijati, ker mu je manjkalo za telovadbo primernih prostorov. Toda

Podzvezi Orlov se je posrečilo preskrbeti na priporoži pri prevzvu. knezo-nadžškofu, da je dovolil uporabo nekdanje učne sobe v pritličju malega semenišča za telovadnico, dokler ostane malo semenišče last ordinariata. S tem je omogočeno delovanje goriškega odseka, s tem je omogočen obenem razvoj in napredek Primorske Podzveze. V novi odbor so bili izvoljeni sledeči bratje: dr. Ivo Česnik, predsednik; br. Rolih, podpredsednik in tajnik; br. Jos. Fegic, načelnik in blagajnik; br. Jos. Medvešek, podnačelnik — Urnik telovadbe se določi ob ponedeljkih, sredah in sobotah ob 8. uri zvečer. — Sklene se prevzeti telovadbo v deškem zabavišču »Mladinoljub«. — Trgovski in obrtni naraščaj, za katerega se je dobilo okrog deset vajencev, ima telovadbo ob nedeljah popoldne od 1. ure dalje. Za vaditelja telovadbe je določen br. Medvešek. — Telovadno orodje se popravi. — Ob priliki se priredi zabavne večere proste vstopnine. — Goriški odsek, ki se je s tem občnim zborom poživil, naj bi krepko procvital in uspeval. Na zdar!

Vipolže. Dolgo časa je, odkar se nismo oglašili v »Mladosti«. Ali zdaj hočemo nekoliko opisati naše delovanje. Marsikateri brat iz Brd bi si mislil, da je naš odsek umrl, a ni. Na binškošno ponedeljek letos smo imeli veselico, in sicer igro »Trije tički« in »Ne kliči vraga!« — Telovadba nam še precej dobro gre, samo nekateri člani jo zanemarjajo. Ne vemo, kaj je pravi vzrok temu. Saj je to vendar nekaj koristnega in po vrhu tudi zabavnega. Dragi bratje, pomislite vendar, da bo letos zvezina prireditve, in zato bo treba vaje, vaje in še vaje, in dosti trudapolnega dela, predno se bo moglo nastopiti. Zatorej je za vsakega Orla sveta dolžnost, da se udeleže redne telovadbe. Za to nam je dana lepa prilika v izobraževalnem društvu in pri telovadnem odseku Orlov. Fantje, oklepajmo se zares z ljubeznijo naše katoliške organizacije! Branimo povsod njeno čast in pridobivajmo si s prikupljivim, vzornim vedenjem in vedno viteškim nastopom novih bratov! Naša želja je, da bi v prihodnje se pridno udeleževali telovadbe in poučnih večerov, da si izpopolnimo ne samo telesno gibčnost, temveč tudi duševno znanje.

Gabrije. Naš občni zbor se je vršil 9. februarja min. l. Iz predsednikovega poročila opsnamemo, da je imel odsek od lanskega občnega zbora 24. marca 1912 predavanj 15, izletov v uniformi 3, sej 9. Vseh dopisov je krožilo z odsekom 62. — Iz blagajnikovega poročila sledi, da ima odsek le 8 rednih in 2 podoprna člana. — Br. načelnik javi, da se je telovadba vršila redno. — Za tem se je volil nov odbor, oziroma stari potrdil, le za načelnika se izvoli brat Žales Josip. — V nedeljo, 20. marca, smo imeli skupno z odsekoma iz Branice in Erzelja izlet na Planino, kjer se je po lepi veselici tamošnjega izobraževalnega društva osnoval tako potrební planinski Orel. (O tem imamo že poročilo iz Vipave.)

Kranjska podzveza.

Sp. Hrušica. III. redni občni občni zbor telovadnega odseka Orla v Spodnji Hrušici se je vršil dne 16. marca 1913 po sledečem redu: Br. predsednik pozdravi vse navzoče ter poda sliko o splošnem delovanju odseka; pozivlja končno vse brate Orla k vztrajnosti. Nato poda poročilo br. tajnik Bricelj: Članov šteje odsek 111, od teh je podpornih 96, rednih pa 15, pristopilo 7, odstopilo 26. Odbor je imel 7 rednih sej. Odsek se je udeleževal po možnosti vseh večjih prireditev: Dne 19. maja m. l. korporativno I. mladeniškega tabora v Šmartnem pri Ljubljani, dne 30. junija m. l. podzvezine prireditve na Vrhniki po 4 zastopnikih, dne 7. julija blagoslovljenja novega društvenega doma v Cerkljah pri Kranju po 6 zastopnikih. Takoj nato smo se začeli pripravljati za II. mladeniški tabor, ki se je vršil dne 11. avgusta v Štepanji vasi ob veliki udeležbi Orlov, dne 25. avgusta smo se udeležili javne telovadbe na

Polici na Dolenjskem po 6 zastopnikih, dne 8. septembra smo priredili domačo vrtno veselico v Bizoviku, dne 11. septembra smo poslali na Dunaj k evharističnem kongresu 3 zastopnike, dne 5. in 6. januarja 1913 smo imeli poučni okrožni tečaj, udeležili smo se tudi dvakrat sv. obhajila, dne 9. marca t. l. smo se udeležili po 3 zastopnikih pogreba br. Šelkota, ustanovnega člana šentpeterskega Orla. — Iz poročila blagajnika posnamemo, da je imel odsek dohodkov 154 K 88 h, stroškov 46 K 34 h, ostanek v blagajni 108 K 54 h. — Nato je sledila volitev novega odbora: Franc Pavčič, Ivan Bricelj, Jernej Podbevšek, Andrej Dolničar, Ivan Jevšjak in Ivan Pogačar. — Nato se je občni zbor zaključil.

Sodražica. V zadnji »Mladosti«, gospod urednik, svetujete telovadnim odsekom, naj napravljajo izlete ter na istih proizvajajo proste vaje, kar naj bi bila nekaka predpriprava za nastop na katoliškem shodu meseca avgusta v Ljubljani. Tak izlet smo napravili sodraški Orli v nedeljo 1. junija k Novi Štifti. V cerkvi smo napravili kratko pobožnost, pri kateri je vrli moški zbor izobraževalnega in pevskega društva »Glas« zapel nekaj krasnih pesmi v čast presv. Srcu Jezusovemu in Materi božji. Zunaj cerkve smo pa v senci stoletnih lip pokazali, kako nam gre s prostimi vajami. Zbrano občinstvo je bilo z nami prav zadovoljno. V salonu g. Rudolfa Fajdiga smo imeli zadnje prav prijazno zabavo. Prepevali smo umetne zборе, slišali so krasni bodrilni govori. Počastilo nas je več somišljenikov iz Sodražice in sosednjih vasi s tem, da so naši zabavi s svojimi simpatijami sledili. Zadovoljni smo se vračali proti večeru domov, obetajoč svojim prijateljem, da ostanemo vztrajni na začrtani poti. V kroju nas je ta dan nastopilo 23. Toliko tudi približno pri procesiji sv. R. Telesa. Omenimo naj še, da nam je v Ameriki pri vožnji na kolesu smrtno ponesrečil br. Fran Mohar. Ker mu nismo mogli izkazati zadnje časti pri pogrebu, smo se v nadomestilo udeležili njegove zadošnice v domači župni cerkvi deloma v kroju, deloma v civilni obleki. Pri tej priliki mu je g. predsednik izgovoril nekaj besede, s katerimi se je dotaknil njegovih kreposti. Vsi pa mu ohranimo blag spomin!

Dobrepolje. Že precej časa se nismo oglasili v našem glasilu »Mladost«, čemur je bil vzrok to, da smo v zimskem času bolj tiho delali. A sedaj, ko se je začelo pripravljati za javen nastop Orlov, ob priliki katoliškega shoda v Ljubljani, se tudi mi pridneje gibljemo in pripravljamo za ta naš dan, tako da upamo postaviti tedaj precej izdatno število telovadcev na telovadišče. Seveda nam je to tudi lažje sedaj, ko se je vrnil od vojakov naš delavni brat načelnik, ki je odsek takoj poživil. Zapustil nas je naš dosedanji predsednik br. Ivan Štrukelj, kateremu bodi na tem mestu za njegovo požrtvovalno delo izrečena iskrena naša zahvala. Zelimo le vsi, da bi tudi na novem svojem mestu z isto vnemo kot pri nas sledil ciljem naše organizacije. Novi predsednik nam je sedaj državni in deželni poslanec br. Jaklič, kateremu kličemo v naši sredi krepk: Na zdar!

Dobrepolje—Velike Lašče. Pri okrožni seji dne 12. maja se je soglasno izrekla prisrčna zahvala za požrtvovalnost v prid okrožju odhajajočima predsedniku br. Ivanu Štrukelju, c. kr. okr. šolsk. nadzorniku v Novem mestu, in načelniku br. Damjanu Tomažinu, posestnikovemu sinu na Rašici. Okrožje ju ohrani v najhvaležnejšem spominu in jima kliče bratski: Na zdar!

Velike Lašče. Zdi se nam primerno, da sporočimo »Mladosti«, kaj je doživel naš odsek na praznik sv. R. T. Po svečani procesiji, pri kateri je odsek s 27 člani, — zadnjič pod vodstvom načelnika Domna Tomažina, vzorno nastopil kot garda Gospoda vojskih trum, smo odkorakali k naši trdnjavi, kjer smo se dali slika s predsednikom in načelnikom v sredi. Nato smo došli v telovadnico, da se tam poslovimo od ljubljenskega načelnika. Ej bratje, da ste videli kakšno je bilo to slovo, tudi vam bi stopile solze ljubezni v oči! Ko je namreč predsednik Haf-

ner imenoma nagovoril odsek, kateremu je v ognjevitih besedah pojasnil, kakšno ljubezen in spoštovanje so člani dolžni bratu Damjanu, ki je od 1. dne obstoja velikaškega Orla najzvesteje in najbolj požrtvovalno kot načelnik delal za odsekovo rast — in načelnika, kateremu se je v imenu odseka zahvaljeval in zatrjeval, da hočemo njegovo delo stanovito nadaljevati, njega pa ohraniti v hvaležnem spominu, ni ostalo nobeno oko navzočih suho. Te solzne oči ponosnih fantov, ta nebeška rosa ljubezni, ki je iz srca stopila junakom v hvaležno oko, je najlepši dokaz, kako lepi in vzvišeni so cilji Orla, ki nudi članom tako svete, svečane trenutke. Brat načelnik Damjan nato v vnesenih besedah še enkrat navdušuje odsek za delo v dosegu teh ciljev. Večkrat prekinjen ginjenosti obljublja, da hoče tudi v tujini Orlu in njegovim ciljem zvest ostati in se pogosto odseka spominjati. Priporočujoč se v molitev, koraka v bočnem hodu ob dvoredu in stiska bratom roke v slovo. Zatem mu na povelje predsednika zakliče četa trikrat Na zdar, nakar brat načelnik odda v roke brata predsednika načelniški pas in trobko. Predsednik vnovič nagovori imenoma odsek in novega načelnika br. Franceta Tomšiča. V imenu odseka mu obljubi zvesto sodelovanje in pokorščino in ga pozivlja, da s požrtvovalnim delom postane vreden naslednik brata Tomažina, člane pa resno opozarja na dolžnosti in naloge, ki jih nalaga odseku priprava za ljubljanski zlet. Globoko ginjeni Orli obljubijo, da bodo s podvojeno požrtvovalnostjo izpolnili nanje stavljene nade in z novim ognjem v mladih srcih odstopijo.

Žiri. Marsikaj se je že spremenilo pri našem Orlu, odkar smo se zadnjič oglasili v »Mladosti«. Ker so se sedaj razmere nekako ustavile, lahko napišemo nekaj vrstic tudi za javnost, nekaj v informacijo, nekaj v poduk in nekaj v svarilo. — Pri zadnjem rednem občnem zboru so prišle nove, sveže moči v odbor. S pogumom smo se lotili dela, brez bojazni gledali v prihodnost. Prišla pa je kriza, ki je sicer pri mladih ljudeh razumljiva, a pri Orlih neopravičljiva. Na vsak način pa kaže pri krivcih pomanjkanje orlovskega duha. Iz popolnega osebnih nasprotij so izstopili iz odseka trije člani. Nam je žal za vsakim, ki nas zapusti, a še bolj nam je žal, če kdo v Orlu namesto da bi zidal, podira. Rekli smo »z Bogom« in se oddahnili. Pričela se je doba novega, svežega dela. Br. načelnik Fr. Kristan si je znal takoj pridobiti srca svojih sobratov, in z velikim veseljem so se udeleževali vsi telovadbe, posečali mladeniške večere. Število članov se je skoraj podvojilo. Danes šteje odsek 51 rednih članov in je, kolikor nam znano, najmočnejši odsek okrožja. Vsaj po številu. Da bo pa naš odsek tudi najmočnejši in po bratski ljubezni med seboj, to je sedaj naša naloga, bratje! Ali si bo kdo drznil kršiti ta glavna pravila naše organizacije, podirati stebre, na katerih stoji naša stavba, ali si bo kdo upal prevzeti odgovornost, ki jo ima nasproti sobratom, da nasproti celokupni naši katoliški organizaciji? Naj bi se nikdar več kak tak ne znašel! — Belo nedeljo je priredil Orel krasno igro »Garcia Moreno«. Bolj kakor lepo igranje, bolj kakor ugoden blagajniški uspeh nas je veselila polna dvorana, ki nam je pričala o simpatijah, ki jih uživa naš odsek. In te simpatije bomo vživali, in bodo še rastle toliko časa, dokler jih bomo vredni in dokler se bomo držali strogo svojega programa, kakor nam ga je tako lepo in navdušeno orisal oni večer g. župnik Logar. Da smo se udeleževali cerkvenih slavnosti, skupnega sv. obhajila po predpisih našega okrožja, omenjamo mimogrede. O zločinu pri procesiji na veliko soboto tudi ne bomo molčali. Nekdo (ali je bil eden ali jih je bilo več, je vseeno) je metal bengalične žveplenke na našo zastavo. Gotovo ne zato, da bi jo počastil. Bratje, to je nauk za nas, kakšni da ne smemo biti. — Br. načelnik z nekaterimi drugimi člani se je udeleževal vadiateljskih tečajev v Idriji; na vadiateljskem tečaju v Ljubljani so zastopali odsek 4 člani. Korporativno se je udeležilo okrožnega občnega

zboru v Idriji 25 članov v kroju, nekaj v civilu. Vendar bi jih lahko še nekaj več prišlo. Vseh krojev imamo sedaj 29. Upamo, da se to število do ljubljanske slavnosti, za katero se po možnosti pripravljamo, še pomnoži. Vendar ne število članov, ne kroj, bratje Orli, ampak vedno in povsod dosledno izvajani orlovski duh — ta nekaj velja. Na zdar! — Poročil se je starosta naših Orlov br. načelnik Franc Kristan z Marijino hčerko Marijo Kopač. Poročil ga je podpredsednik odseka g. Jos. Fröhlich ob pričujočnosti skoro polnoštevilnega odseka. Poslovnega večera ali kaj takega nismo imeli, ker se nikakor ne mislimo posloviti od njega, marveč trdno upamo, da bo z isto skrbnostjo in navdušenjem načeloval Orlu še v naprej. Naj ti bo pot posuta z rožicami! Na zdar! — Vaš znani in odkritosrčni prijatelj.

Naklo. Pri nas je pomanjkanje vplivnih organizatorjev, seveda takih, kakršnih smo si želeli in še nekaj drugih nedostatkov, napredek v odseku zadrževalo. Ker nismo imeli potrebnih voditeljev, za izobraževalna dela, smo pa tem v nadomestilo z letošnjim letom začeli proizvajati »obvezne govorniške vaje« na sledeči način: Vaje vodi en član, izvrševati jih pa moramo vsi. Voditelj pozove slehernega člana k besedi iz zato posebej sestavljenega imenika. Poklicani se mora temu odzvati v zahtevani obliki, s predavanjem — govorom — nagovorom — pozdravom — deklamacijo — povestjo — branjem — ali pa dati besedo naprej. Da pa nihče brez tehtnega vzroka ne da besede naprej, pa imamo zato knjige. Kdor ne more v zgoraj navedenih predmetih nič doprinesiti, mu pa voditelj odkaže kratek stavek iz knjige, da ga prebere. Sedaj imamo na vrsti »Zlato knjigo« in »Poslovník naše organizacije«. Kakšne namene imamo s temi vajami, vsakdo lahko ugane. Nabirati snovi za domačo zgodovino. Izkopati zakopane talente itd. Da se nam te vaje posrečijo, smo napravili za to natančen red: Pričujoči smejo biti samo vpisani člani (člani odseka morajo biti vpisani), izjemoma tudi zaupniki. Kdor bi to delo zunaj odseka zasmehoval, ali se iz katerega izmed članov norčeval, se od govorniških vaj izključi in se mu izreče nezaupnica splošnega članstva, in še nekaj manjših odredb. Statistika teh vaj se vodi v dveh zapisnikih, prvi »Imenik« in drugi »Kronični zapisnik«. Kakšne uspehe imamo, pokažemo zglede ene vaje: 2. Vaja. 29. jan. 1913. Št. 4, predaval »O svileni industriji« (četrt ure). Št. 1, bral odstavek »Zlate knjige«. Št. 5, bral odstavek »Zlate knjige«. Št. 8, imel govor »Kako odseku povzdigniti ugled in kako pridobiti naklonjenost« (četrt ure). K temu govoru se je razvila četrta ure dolga debata. Št. 16, dal besedo naprej. Št. 21, povedal povest »O skrivnostnem možu«. Št. 15, 19, 20, brali po en stavek iz »Poslovnika«. Vaja trajala 1 uro. Podpis predsednika. Vaja se po tem zgledu zapiše v »kronični zapisnik«. V »Imenik« se pa zapisuje: Kdaj in kaj je kdo pri vajah delal. — Delo se zaznamuje s kraticami. — Vsak član ima svojo številko, njegovo ime je zapisano samo na naslovni strani, kliče in zapisuje se ga pa vseskozi samo s številko. — Ta način izobraževanja proizvajamo pri vsakokratnem nastopu tehtničnega dela. — Te obvezne govorniške vaje so nas začele vedno bolj zanimati. — Upamo, da nam to delo zagotovi napredek in dobro bodočnost. — Na zdar!

Prežganje pri Litiji. Občni zbor telovadnega odseka Orel dne 6. aprila 1913. Br. predsednik otvoril zborovanje in pozdravi vse navzoče. Omenja, da bo kmalu dve leti, odkar se je ustanovil odsek; prvo leto je vladala občna navdušenost, drugo leto se je pri marsikaterih članih vzgnezdila mlačnost in zanikarnost; vendar pa je odsek splošno napredoval v tehničnem, izobraževalnem in organizatoričnem oziru. Poleti se je pridno telovadilo na prostem redovne in proste vaje, pa tudi na drogu; pozimi v dveh privatnih hišah v Velikem Trebeljevem in na Prežganjem. Upozorile so se od Orlov igre: 14. julija »Kmet Herod« s srečolovom, 25. decembra popolnočni maši »Na betlehemskih poljanah«, 1. januarja »Vedeževalka« in 27. aprila se bo uprizorila

veseloigra »Črevljari«. Po končani igri je brat načelnik imel navdušene govore o izobrazbi in škodljivosti alkohola. V tej zadevi so fantje napredovali, se veliko učili in se jih za to pohvali; skušajo naj v danih razmerah napredovati, boj naj napovedo mlačnosti, navdušeno naj grede za vzvišenim ciljem orlovske organizacije. Tudi petje, cerkveno in narodno, naj s ebolje goji. »Mladosti« ima odsek 11. — Br. tajnik poroča, da ima odsek rednih članov 23, podpornih 32, uniform 23, 4 trobentači. Sej je bilo 5, v katerih so se obravnavale dnevne tekoče zadeve. Od iger in srečolova je imel odsek čistega dobička 130 K, tudi fotografije in razglednice bodo nekaj prinesle. Procesij o Veliki noči in sv. Rešnjem Telesu, kakor tudi skupnega sv. obhajila in društvenih maš se je odsek polnoštevilno v uniformah udeleževal. Izleti so bili trije in je šlo na Vrhniko pet članov, na Vače 25 članov, na Polico 17 članov. Predavanj je bilo 11 na šestih fantovskih večerih. — Načelnik je poročal o evharističnem kongresu na Dunaju, o izobrazbi, značajnosti in trdnosti volje, o disciplini in koristih telovadbe, o zgodovini bulgarskega naroda, o Simon Gregorčičevi pesmi: »Hajdukova oporoka«. Podnačelnik je predaval o fantovskih letih od šole do vojašnice. Predsednik je predaval o alkoholu in njega škodljivosti glede telesa in duše iz knjižice »Mladičnem«, II. del, potem o veselju do domače zemlje, o lepoti kmečkega dela, o škodljivosti nikotina, o kmečkem in obrtnem stanu do 15. stoletja. Vsa predavanja so bila tehtna in temeljita. — Br. blagajnik poroča, da je bilo v preteklem letu dohodkov 381 K 20 h; posebno pohvalno je omeniti, da so fantje 1. decembra izdrazili cesto za 200 K in 160 K dali v odsekovo blagajno; skupni znesek premoženja znaša 582 K 11 h, kar je v »Čebelici« plodonosno naloženo. — Načelnik poroča, da je bilo vseh telovadnih ur 78, prisotnih telovadcev je bilo 319, odsotnih 107, ta odsotnost se mora grajati. Rednih telovadcev je 21, telovadno obleko ima le 10. Pozimi se je poučevalo v dveh skupinah, in sicer redovne in proste vaje ter razne telovadne igre. Pri podvezini prireditvi na Vrhniki je pri prostih vajah nastopilo 4, pri okrožni na Vačah 10 in na Polici 2. Treba je več zanimanja in vneme za telovadbo. — Nato sledi volitev odbora in so soglasno z vzdigo rok bili izvoljeni vsi prejšnji odborniki, le tajnikom je bil izvoljen Jožef Kozlevčar in novi odbornik Jožef Šircelj. Ravno tako je bil stari vadiateljski zbor, obstoječ iz treh članov, na novo izvoljen; določil je, kdor neopravičeno izostane od telovadbe, plača v odsekovo blagajno 10 h. — Nato predsednik s krepkimi in navdušenimi besedami bodri navzoče k vztrajnosti v vseh zadevah, zlasti v učenju prostih vaj, da bodo mogli v Ljubljani na katoliškem shodu nastopiti; vadijo naj se tudi trobentači. S krepkim: Na zdar! zaključi nato občni zbor.

Trnovo. Težko krizo je moral prebiti naš odsek. Vendar, prebil jo je srečno. Telovadnica je bila od merodajne strani, oddana gospodinjškemu tečaju, ki je branil Orlu v najpripravljenem zimskem času dostop k telovadbi, brat načelnik je odšel ravno tedaj za šest mesecev v Ljubljano, brat podnačelnik in en telovadec sta odšla k vojakom, kakih osem bratov pa se je razgubilo po raznih kotih v in izven naše domovine. Šest mesecev je trajala kriza, šest mesecev se je nosila orlovska ideja le v srcih — in šest mesecev so se nasprotniki naslajali z mislijo, da je trnovski Orel že izginil. Napočilo pa je vstajenje in zopet se je pojavila pri velikonočni procesiji rdeča barva naših srajc. Tudi Orel je vstal! Z vztrajnim orlovskim delom hočemo nadomestiti to, kar nam je požrla neizprosna zima. Največ upa polagamo na novoizbrani vadiateljski zbor, ki pridno telovadi in se pripravlja, da bo v pomoč načelniku. Ko se zopet izpolnijo vrzeli, ki so v šestmesečnem boju za obstanek nastale v naših vrstah. V teh šestih mesecih smo spoznali, kako malo pravih prijateljev ima naš Orel in kako malo razumevajo nekateri ljudje orlovsko misel. Pozabljeno bodi tudi to. Orel je vstal, vstal in ne pade več! Vi pa, dragi

bratje, stopajte krepko po naporni poti, ki se vije navzgor — do zmage!

St. Vid nad Ljubljano. Prva nedelja v maju je dan, katerega se vsak Orel šentviškega okrožja že vnaprej veseli. Ta dan namreč vsako leto oblečemo rdeče srajce in poletimo k Mariji Šmarnogorski, da se gori navžijemo svežega zraka in se priporočimo naši Zaščitnici za uspešno delo v poletni dobi. Letos pa je bil ta izlet zanimiv zlasti zato, ker so ravno tisti dan imela na gori svoj shod gorenska gasilska društva, kjer so se osnovala novo »deželno gasilsko zvezo«. Tu ali tam se včasih sliši, kakor da je Orel nasproten gasilstvu. Gotovo je, da Orli ne moremo sodelovati pri takem društvu, katero se zanima za vse drugo, samo za prospeh gasilstva ne. Zdrav temelj, na katerega se je postavila nova zveza, nam daje upanje, da se to ne bo več zgodilo. In zato smo izjavili Orli šentviškega okrožja, da bomo vsikdar podpirali in sodelovali v gasilnih društvih, dokler jim bo pomoč bližnjemu več, kot pa liberalna agitacija. — V zadnjem času smo imeli več dobro obiskanih sestankov, na katerih nam je brat iur. Rupnik poljudno razlagal državno pravo. Ker se je pa opazilo, da mika fante ob lepih nedeljah kam ven v zeleno naravo, smo sklenili v poletnem času prirejati sestanke združeno z izleti. Tak izlet se je vršil 18. maja na Ježico, kamor so prišli tudi fantje iz drugih v okrožje spadajočih odsekov. Govorili so tam gg. dr. Mirko Božič o deželni avtonomiji, br. phil. Puntar in naš predsednik g. župnik Zabret, kako se naj pripravljamo za bodoči poklic in boje, ki nas čakajo. Nazadnje pa smo napravili načrt za skupen izlet, ki se je vršil štirinajst dni pozneje v najlepšem redu v Vodice. Udeležilo se je izleta čez 80 Orlov našega okrožja. Prišli so skupaj fantje iz Vodice in okolice in ko smo jim pokazali nove proste vaje in je nastopila vrsta čilih telovadcev na orodju, so tudi oni sklenili pridružiti se zavodni slovenski mladini v Orlu, ki so si ga isti dan ustanovili. — Pri procesiji sv. Rešnjega Telesa nas je nastopilo 29. Da se je nastop izvršil tako impozantno, je zasluga našega neutrudno delavnega učitelja br. Aleks. Jeločnika.

Vipava. Naborniki Orli so napravili izlet v Sabor dne 25. marca. Izlet, ki je vsekakor dobro uspel, nam bo v prijetnem spominu. — 28. marca je bil potrjen k vojakom br. načelnik Šček. Z načelniki imamo pa res križ. Fantje Orli so se dostojno obnašali na naborni dan. — V nedeljo, 30. marca, se je provizorično osnoval Orel na Planini pri Vipavi. Po igri je izpregovoril o organizaciji par besed br. Silvester. Ljudstva je bilo do 500. Živeli Planinci-Orli!

Iz tržiškega odseka. V zadnjem času nas je zapustilo več bratov Orlov. Šli so v tuje kraje iskat si boljšega kruha. — Na katoliški shod nas bo šlo v kroju 24, nekaj nas bo tekmovalo. — V nedeljo, 3. t. m., smo nastopili pri javni telovadbi kranjskega okrožja v Naklem. Po telovadbi, ki je bila neka predpriprava na katoliški shod, je spregovoril nekaj bodrilnih besedi br. Podlesnik. Naša želja, ki jo sporočamo slavni Zvezi, je ta, da bi se tud bližnji odseki, ki spadajo sedaj še pod radovljiško okrožje, pridružili kranjskemu, ki ima glede števila skoro najmanj odsekov. — Letos nam neugodno vreme nagaja, da ne moremo telovaditi na prostem, kakor bi želeli.

Vipava. Dne 8. junija t. l. smo v dekorirani telovadnici praznovali petletnico obstoja Orla. Na sporedu je bilo petje, slika in prizor »Mati Slovenije in njena deca« Naša »Bogomila« pa je par lepih točk zatamburala. Lepo je bilo, vredno znamenitega dneva! Br. Prelec je deklamiral himno, zloženo vipavskim Orlom za jubilej. Br. Silvester je pa v slavnostnem govoru razvil preteklo potezo Orla in jo tudi zanaprej označil. Končal je z besedami: Lepa je mladenka odločnega, samozavestnega pogleda, plemenitih potez, ki z ljubeznipolnim srcem govori mladeniču: »Hočem ti biti zvesta družica do smrti! Ob moji strani ti bo življenje poslajeno, pod skrbnim mojim očesom bodo šli nevarni trenutki v tvo-

jem mladem življenju mimo tebe, ohranila te bom plemenitega, srečnega!« Nevesta, ki tako kliče, je naša družba, je naša organizacija, je naš jubilat, — naš Orel! — Bratje Orli! Šli smo mimo najrazličnejših zaprek, krepko držec se odločnih načel našega Orla. Nismo imeli veliko prijateljev — odvisni smo bili dosledno od svoje delavnosti in trdne volje! Še sedaj je v Vipavi večina na liberalni, protiverski strani, dasi imamo občinski odbor v svojih rokah (izvoljen je bil s pomočjo bližnjih vasi) in s tega stališča je treba razsojati naše delo, naše vspehe! — Le odločna radikalno-katoliška pot Orla bo tudi vipavske razmere zboljšala — pošteni ljudje se bodo z njo sprijaznili. Tudi če hipno izgubimo par ljudi, »ki se obračajo po vetru«, vendar končno je zmaga na naši strani! Bratje, to pomnimo! Na zdar!

KNJIŽEVNOST.

Sveti Just. Zgodovinska igra v štirih dejanjih. Italijanski spisal dr. Fr. Petronio, iz rokopisa prevedel dr. Josip Debevec.

Vednega občudovanja vredni junaki so mučenci, ki so za časa tristoletnega preganjanja svete Cerkve umrli za sv. vero. Nji hslavnih imen se hvaljev časih oskrbujejo lepe spomenike, in krščanski umetniki tekmujejo med seboj, kdo jih bo lepše proslavil. Po pravici! Saj je kri mučencev pospešila razvoj sv. Cerkve na razvalinah templjev, večkrat poškrabljenih s krvjo mučencev, se je dvignil sv. Križ in sv. Cerkev je prišla zmagoslavno iz boja. Letos, ko obhajamo 1600letnico zmage sv. Cerkve, se moramo mučencev-junakov s posebno hvaležnostjo spominjati. Izmed njih pa zaslužijo še zlasti hvaležen spomin oni, ki so posvetili kraje, kjer bivamo sedaj mi. Ta mučenec-junak je sv. Just, tržiški patricij, mučen leta 303. po Kr. r. Pred njegovo mučeniško smrtjo so ga kristjani v Trstu prosili:

»Oj prosil, prosil, Just za nas
za mesto naše, za ves Kras!« (str. 75.)

in mučenec jim je v preroškem duhu odgovoril: Pojdite in povejte vsem, prijateljem in neprijateljem, da hočem ta košček zemlje ščititi s svojo priprošnjo skozi vseh vekovveke (str. 89.)

Nehvaležni bi bili, ako bi se letos ne spominjali mogočnega zavetnika tržiške škofije, ki je v velikem delu slovenska. Zato je v resnici sreča, da je tržiški stolni prošt dr. Fr. Petronio, dobroznan kot pesnik, proslavil mučeniško smrt sv. Justa v štiridejanski zgodovinski igri, ki se odlikuje po živahnem dialogu in pesniškem jeziku. S posebno spretnostjo je igro v slovenščino preložil profesor dr. J. Debevec; posrečilo se mu je dati igri tako dovršeno obliko, da se bere kot izvirnik.

Prepričani smo, da bo dosegla igra »Sveti Just« lep uspeh povsod, kjerkoli jo bodo dobro uprizorili. V Trstu so jo že opetovano igrali, — tudi v mestnem gledališču, — in sicer z najboljšim uspehom. Sležeči cerkveni govornik p. Viktor Kolb iz družbe Jezuov, ki je videl uprizoritev igre v Trstu, je označil svojo sodbo o nji z besedami: »Bilo je pretresljivo lepo!«

Igra »Sveti Just« bo pa tudi vzbudila — in to zlasti povdarjamo — iskreno katoliško zavest, posebno v srcih mladine, ki bo videla dvajsetletnega mladeniča sv. Justa trdnega, odločnega v sveti veri, in njegovo stanovitnost v boju z grožnjami in mukami poganskega sodnika. Vse organizacije mladeničev naj uprizore krasno igro!

Igra, kateri je dodana krasna pesem »Proslava sv. Justa« — zložil Stanko Premrl — je izšla v 20. snopiču priljubljene »Zbirke ljudskih iger«. V istem snopiču je tudi tridejanska izvirna igra z ženskim vlogami »Ljubezen Marijinega otroka«, spisala Tončka Kovačič, ki bo posebno dobrodošla dekliškim Marijinim družbam. — Cena obema igrama je 80 vin. Naročila sprejema »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Salomonovi rudniki. Spisal J. R. Haggard, poslovenil J. M. Afrikanska povest. Cena broš. 1 K 60 h, v lpatnu 2 K 40 h. Le malo povesti imamo Slovenci, ki bi nudile čitatelju poleg izredno zanimive vsebine tudi možnost spoznavati tuje dežele in seznanjati se s čudnimi šegami in običaji nam neznanih divjih narodov. Slavni angleški pisatelj Haggard je postal ravno radi tega svetovno znan, ker zna v svojih čudovitih potnih povestih, ki so skozi in skozi prepletene z najbolj čudnimi dogodki, tako izorno naslikati tudi čuda pokraj in prebivalcev, mimo katerih pelje čitatelja. Njegova nad vse bujna domišljija mu povsod pomaga najti sredstva in pota, po katerih se izogne tisočerim nevarnostim ter svoje junake srečno pripelje do zaželjenega smotra. V tej povesti s čudovito spretnostjo in zanimivostjo odgrinja čitatelju skrivnosti Afrike ter ga seznanja najprej s strašnimi težavami, s katerimi je zvezan prehod skozi puščave čez gore, pokrite z večnim snegom in ledom. Nato pa pripelje svoje junake, kolikor jih ne pogine med potom, v deželo, kjer se nahajajo bajni rudniki, iz katerih je črpal kralj Salomon svoje dijamante in dragocenosti in kjer je dobil slonovo kost za svoj slonokoščen prestol. Povest je pisana z redko pisateljsko zmožnostjo in je izredno zanimiva, zato je priporočamo. Dobi se v »Katliški Bukvarni« v Ljubljani.

»Roža sveta« je ena najlepših povesti, kar jih pozna svetovno slovstvo; njena snov je zavzeta iz časa križarskih vojsk, torej iz one dobe, ko je bila verska ideja tako močna, da si je pripelo tisoče in tisoče vitezov križ na svoje prsi ter so šli osvobojevati sveto deželo iz rok nevernikov. Doba križarskih vojsk je takorekoč vitežka doba krščanstva.

Slavnoznani pisatelj zna mojstersko sukati svoje pero in kar očara bralca s svojo pripovedniško silo. Značaji oseb, ki nastopajo tekom povesti, so jasni in izraziti, kot bi bili izklesani iz marmorja in čitatelj zre pred seboj junaško Rozamundo v vsej njeni krasoti ter občuduje silnega Wulfa ter vrliga in plemenitega Godvina. Kako mojstersko je orisana požrtvovalna ljubezen Masude, ki žrtvuje samo sebe da reši Rozamundo in z njo Jeruzalem ter življenje vsehjeruzalemskih kristjanov. Ista umetnost se kaže tudi v popisu krvave bitke, v kateri je popolnoma porazil modri in hrabri sultan Saladin krščansko vojsko, ker so njeni voditelji za trenutek pozabili na prvo Kristusovo zapoved ljubezni in sloge. Celotno dejanje povesti je kratkorečeno skoziinskozi zanimivo, nad vse privlačno ter tako naveže čitatelja, da ne more knjige odložiti, dokler je ne prebere.

Povest vsem slojem najtopleje priporočamo.

Sprejem novih članov v odsek.

Zveza Orlov je sklenila in naznanja bratskim okrožjem in odsekom:

Sprejem novih članov pri odseku naj bo slovesen. Zato naj se združi po možnosti sprejem več članov skupaj. Sprejem naj se vrši po enkrat, kvečjem po dvakrat na leto in to ob kaki slovesni priliki, gotovo pa na nedeljo ali praznik.

K sprejemu naj se povabijo sosedni odseki, kjer je občinski odbor naklonjen Orlu, naj se tudi povabi, pa tudi druge odličnejše osebe v kraju kakor tudi zlasti duhovščino. Člani odseka so obvezani udeležiti se sprejema novih članov in sicer, če le mogoče v kroju.

Na dan sprejema naj bo za vse stare kakor tudi na novo sprejete člane obvezno skupno sveto obhajilo.

Sprejem vodi odsekov predsednik ali pa v to naprošeni okrožni predsednik, oziroma odposlanec podzveze.

Slovesni sprejem se otvori od odsekovega tajnika, potem ko je načelnik dal povelje: »Pozor!« Tajnik stopi iz vrste korak naprej proti predsedniku ter naznani predsedniku imena onih, ki žele biti slovesno sprejeti med člane telovadnega odseka s pripombo, da ni proti sprejemu nikakega zadržka.

Predsednik, oziroma tisti, ki sprejem vodi, nagovori nato one, ki hočejo biti sprejeti, s kratkim nagovorom, v katerem poudarja temeljne programne točke Orla.

Po končanem nagovoru vpraša one, ki hočejo biti sprejeti za člane:

»Sprejeti hočete biti med Orle, v društvo slovenskih katoliških telovadcev — ali pa obljubite sveto tu vpričo članov, katerim hočete biti bratje, in vpričo zbranega ljudstva, da hočete vedno spoštovati načela, katera Orel zastopa?«

»Obljubite zvestobo naši Materi sveti katoliški cerkvi?«

»Obljubimo!«

Nato nagovori predsednik novince sledeče:

»Mladeniči! Vi hočete biti sprejeti med Orle. Ali se zavedate, kaj so Orli? Orli so telovadci, a več kot telovadci. Orli hočejo biti vitezi našega časa. Vitez mora ohraniti neomadeževano svojo čast. Čast Orlov je zvestoba orlovskim načelom.

Orel je zvest veri.

Orel je zvest svojemu ljudstvu.

Orel je zvest sam sebi.

Zvest veri in Cerkvi. Orel se ne sramuje vere. Kakor sin mater, tako on ljubi katoliško Cerkev.

Zvest ljudstvu: Orel je izšel iz ljudstva in živi za ljudstvo. Kot vitez je vedno pripravljen pomagati drugim. Kot vitez je veren svojim tovarišem. Kot vitez ima zlasti veliko spoštovanje do ženske časti.

Zvest sam sebi: Orlovo življenje, krepost in poštenje, Orlova čast, neomadeževana čast, Orlova beseda moška beseda.

Če torej hočete biti Orli, zastavite mi svojo moško besedo, da boste pravi Orli, zvesti Bogu, zvesti ljudstvu, zvesti viteškemu načelom slovenskih Orlov!

Pozor! Na vas gledajo bratje, na vas gleda ljudstvo!

Mladi Orli! mladi bratje, sezite mi v roko. Tu moja roka.

(Vsak nanovo sprejet Orel seže predsedniku ali njegovemu namestniku v roko.) Sedaj izročim še vsakemu izmed vas orlovsko diplomu.«

S tem je sprejem uradno končan.

POJASNILO IN PREDNAZNAILO.

Bivšemu uredniku našega lista so dohajale lani in dohajajo letos (celo še ta mesec) nešteta vprašanja, zakaj je »Mladost« lani kar čez noč povest »Naša Micika« prekinila. Ta vprašanja so nam v toliko v zadoščenje, ker nam dokazujejo, da je dotična povest pretežni večini naših bralcev ugajala in da se nad njo tudi niso izpodtikali. Ustmeno se je našega bivšega urednika, kakor smo izvedeli, tudi od duhovniške strani interpeliralo, zakaj je z »Miciko« prenehal. Urednik je primoran na to pojasniti, da se je od dveh strani listu predbacivalo, da »Naša Micika« za mladeniški list ni primerna — od privatne in od okrožja dobrepoljsko-velikolaškega, ki

je celo storilo sklep, v katerem je odločno proti »Miciki« protestiralo, češ, da je pohujšljiva. Naš bivši urednik je sicer bil odločno drugačnega mnenja, pa je dobrepoljskemu okrožju le ugodil, to pa zato, ker ni hotel dati povoda, da bi se proti listu širila nejevolja od strani občutljivejših bralcev.

Letos je »Mladost« za zabavni del itak z novo zanimivo ljudsko povestjo preskrbela, prihodnje leto pa pride na vrsto roman enega naših najboljših in najpriljubljenejših pisateljev **Petra Bohinjca**, ki bo obravnaval silno interesantno snov iz današnjega življenja našega ljudstva. Za danes moremo izdati le naslov, ki se glasi: »**Na prelazu.**« — **Povest nove dobe.**

Cenik vseh potrebščin za ‚Orle‘.

Srajca, rdeča iz ruša	K 4:60		Znaki za civilno obleko, fine izdelave	K —:30
„ volnena	10:—	▲	pozlačeni	—:34
Prédpisan ovratnik k srajci I. vrste	44		Telovadne hlače s pasom 70—79 cm	2:70
Zapestnice k srajci I. vrste, par	—:60		„ „ „ „ 80—89 cm	3:20
Gumbi, rdeči, iz mase, za ovratnik	—:11		„ „ „ „ 90—99 cm	3:70
„ nizki, „ „ „ „ „	—:08		„ „ „ „ 100—109 cm	4:—
„ za zapestnice, par	—:30		„ „ „ „ 110—119 cm	4:50
Čepica, solidne izvršbe 52—58	2:90		Bele telovadne majice št. 00	—:80
Pero k čepici	—:30		„ „ „ „ 0	:90
Trobojna kokarda	:10		„ „ „ „ 1	1:—
Znak za čepico	:40		„ „ „ „ 2	1:—
Usnjat pas k kroju	2:70		„ „ „ „ 3	1:10
Trobojni znak za predsednika	2:20		„ „ „ „ 4	1:20
Modra šerpa za načelnika	2:—		Telov. „Solon“ čevlji št. 38	2:40
Bela sponka za rame	—:20		„ „ „ „ iz usnja št. 38	4:20
Trobca za načelnika	2:20		vsaka nadaljna številka 10 vin. več	
Vrvica za trobco, rdeča	—:70	▼	Pas k telovadnim hlačam	—:60

IVAN PODLESNIK, mlajši

Ljubljana, Stari trg št. 10

trgovina s klobuki, čevlji, perilom za gospode itd.

Točna in solidna postrežba.

Točna in solidna postrežba.

Ustanovljeno 1863. Manufakturna trgovina Ustanovljeno 1863.

Franc M. Regorschek naslednik, Ljubljana

priporoča naslednje za orlovske odseke predpisano blago, kakor sukno za kroje, garniture (vrvice) za kroje, ovratnike, zapestnice, gumbe itd.

Cenik od omenjenih predmetov pošljem na zahtevo franco.

Nadalje priporočam častiti duhovščini pristno cerkveno platno ter razne vrste sukna za talarje in obleke kakor tudi platnene barvane žepne robce. Imam tudi veliko izbiro spodnjega volnenega perila.

Se priporočam z odličnim spoštovanjem

Franc M. Regorschek naslednik.

Cene nizke!

Postrežba solidna!